

**ALSÓVADÁSZI NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA
ÉS KONYHA**

**EPOCHÁLIS RENDSZEREN ALAPULÓ
ÓVODAI
PEDAGÓGIAI PROGRAM**

Az Alsóvadászi Napközi otthonos óvoda és Epochális Pedagógiai programot adaptálta, melyet az Országos Közoktatási Intézetben minősítettek, megfeleltetve a Kormány, 363/2012. (XII:17.) számú rendeletével kiadott Óvodai nevelés országos alapprogramjának.

I. Az óvoda adatai:

Az óvoda neve: Alsóvadászi Napközi Otthonos Óvoda és Konyha

Az óvoda Címe: 3811. Alsóvadász, Fő utca 17.

Az óvoda fenntartója: Alsóvadász Község Önkormányzata

A fenntartó címe: 3811. Alsóvadász, Fő utca 63.

Az óvoda tagintézményei: nincs

OM: 202234

Óvodai Csoportok száma: 3 csoport

Férőhelyek: 75 fő

A Pedagógiai Programot benyújtotta: Molnárné Prokop Klára

Molnárné Prokop Klára
Intézményvezető

Alsóvadász, 2017.szeptember 1.

II. Óvoda bemutatása:

II.1. Az óvoda múltja és tárgyi feltételei:

1843-ban Kérészi Mihály református lelkész javaslatára hozták létre Alsóvadászon az első kisdédóvót, amelyben vallási felekezetre való tekintet nélkül minden gyerek járhatott.

Sajnos az intézmény rövid életű volt, mert abban az időben falvakban 4-5 éves korú gyerekeknek más feladata volt otthon = pl.:libalegeltetés). Mégis az a tény, hogy kisdédóvó ebben az időben egy kis faluban létrejött, történelmi jelentőségű, mert Magyarországon ebben az időszakban, /Brunszvik Terézia nevéhez fűződik/ alakulóban volt az óvoda rendszer.

” A felszabadulás óta nagyban fejlődött óvodahálózatunk. Egy 1938-as felmérés szerint az óvodáskorú gyerekeknek csak mintegy 23%-a járhatott óvodába. Legtöbb helyen az óvodák épülete korszerűtlen, gyengén felszerelt és igen zsúfolt volt. Egy-egy volt. Egy – egy óvónő 70-90 gyerekre ügyelt fel. /Óvodapedagógiai 3. oldal, Dr. Kovács György /1/

Alsóvadász ez után csak a második világháború után voltak az első óvodai próbálkozások. ezek csak a nyár idejére korlátozódtak. Egyik oka: az óvodai helyiség hiánya, másik oka hogy a nyári időszakban a gyerekeket nagy szükség volt elhelyezni,, ugyanis a szülők mezőgazdasági munkát végeztek. Télen, otthon édesanyjukkal lehettek. Az un. „nyári óvodában” a helyi általános iskolában dolgozó pedagógusok látták el.

A nyári óvoda rendszere 1979.-ig. az óvoda felépüléséig, átadásáig tartott.

II.2. Erőforrás elemek:

Épület, Infrastruktúra:

Az óvoda 2288 m² telken található. Beépített területe: 1144 m², kert és udvar 572 m². Az épület 1979.-ben épült.

Az óvoda felújítása, bővítése, berendezésének gyarapítása történt meg, amelynek átadása ünnepélyes keretek között 2007. május 17. én volt. Ezt megelőző évben 2006. nyaratól folyamatosan a Községi Házban, az óvoda működésére kialakított helyen zajlott az óvodai nevelés 57 fő gyerekkel (2 csoportba). Ez alatt az idő alatt történt az intézmény építése.

Bővült egy új csoporttal és tetűtérrel. Az egész épület az uniós szabványoknak megfelelő berendezéssel (csoportszoba, öltözők, mosdók, szertárak, irodák.) lett felszerelve. Mivel az óvoda befogadó készsége max.75fő, ezért minden gyermek helyet kap itt, túljelentkezés tényét megszüntetve. Bár a kihasználtságot természetesen a 3-7 éves korú gyerekek születésének aránya jelentősen befolyásolja, ami évről évre (távlatokat tekintve) változik majd.

Az épületben a földszinti részben tehát 3 csoportszoba, hozzá tartozó öltözővel és mosdóval, ezen kívül fejlesztő szoba áll rendelkezésre az egyén fejlesztési nevelési (oktatási) problémájának kiküszöbölésére. Található ezeken kívül felnőtt mellékhelység, ill. szertár, eszközök tárolására. Az intézményben elkülönítő helység található, a rászoruló gyermek elkülönítésére. (amely egyben az épület vészkijárata is.)

A tetőtéri részben található meg az irodák, (nevelői és vezetői) mellékhelységek, valamint a tornaszoba és a szertár.

A gyermekek az év eleji beindulás után könnyen megszokták a házirendben leírtak, amelyet a gyakorlati életben foganasítanunk kell a zavartalan működés érdekében.

Nem okozott problémát egyik csoportban sem a tornaszoba használata, megfelelő szabályok betartásával, annak rögzülésével zökkenőmentesen történik.

Az óvoda udvara térkővel kirakott, virágos részek díszítik az épület környezetét.

Az óvoda játszókertjében új hinták, mérleghinták kaptak helyet, valamint nagyon esztétikus látvány és hasznos célt szolgál a faház, amiben az udvari játékokat tároljuk.

Szükség lenne még fapadokra, csúszdára, a homokozó körbe kerítésére, a rend megtartása érdekében. Mivel a gyermek létszám gyarapodott több játékhelyszín kialakítására van szükség, valamint elengedhetetlen játékeszközök gyarapítása is. (ez részben Önkormányzati részben önerőből történik.)

Az intézmény működéséről szóló dokumentumok, SZMSZ, Házirend, Munkaterv, Nevelési Program, Tűzvédelmi - Munkavédelmi szabályzatok, az új intézmény arculatának megfelelően, átdolgozásra kerültek.

II.3. Az óvoda személyi feltételei:

A nevelőtestület

Óvodánk önálló működésű óvoda.

Fenntartója: Alsóvadász Község Önkormányzata

Munkáltatónk az óvoda vezetője.

3 csoportos óvoda lévén a nevelőtestület az alábbiak szerint alakul:

- 7 óvodapedagógus /ebből 1 fő vezető óvónő /
- 3 dajka,
- 1 pedagógiai asszisztens

A konyha személyzete:

- 1 ételmezés vezető,
- 1 szakács,
- 2 konyhalány.

A konyhai dolgozók munkáltatóilag az óvodához tartoznak 2017.január 01.től.

Nevelőtestület tagjai:

A 7 óvodapedagógus közül, 6 fő főiskolai végzettségű, 1 fő óvónői szakközépiskolát végzett.

5 fő gyakorlott óvónő, hiszen több éves tapasztalatukat felhasználva vesznek részt az óvodai nevelőmunkában, 1 fő pályakezdő gyakornok.

Molnárné Prokop Klára:

Szül éve: 1966.

Végzettsége: főiskolai diploma

Mikor: 1988.06.14.

Hol: Comenius Tanítóképző Főiskola, Sárospatak

Szemánné Soltész Mária:

Szül éve: 1959.

Végzettsége: főiskolai diploma

Mikor: 1979.

Hol: Comenius Tanítóképző Főiskola, Sárospatak

Tomkó Józsefné (Novák Éva):

Szül éve: 1968.

Végzettsége: Főiskolai diploma.

Mikor:1988.

Hol: Hajdúböszörményi Óvóképző Intézet

Babusáné Turnyánszki Tímea:

Szül éve: 1979.

Végzettsége:Főiskolai diploma

Mikor: 2000.

Hol:Tessedik Sámuel Főiskola Szarvas

Kemény Lászlóné:

Szül éve: 1965.

Végzettsége: Óvónői szakközépiskola érettségi.

Mikor:1983.

Hol:Kossuth Lajos Gimnázium és Óvónőképző Szakközépiskola, Miskolc

Polonkai Alexandra:

Szül éve: 1992.

Végzettsége: Főiskolai diploma

Mikor: 2017

Hol: Eszterházy Károly Egyetem, Eger

Margitai Dalma:

Szül éve: 1959.

Végzettsége: Főiskolai diploma

Mikor: 1981.

Hol: Bessenyei György Tanárképző Főiskola, Nyíregyháza

A 7 éves Továbbképzés programtervben foglaltak szerint minden óvodapedagógus részt vesz a jövőben is induló továbbképzési programokon, amely a legkedvezőbb számukra, s az ott szerzett tapasztalatokat tudásuk legjavával, képességeihez mértén hasznosítják munkájuk során.

Óvónőink évek óta ugyanazon személlyel, kollégával dolgoznak. Azonos elvek, közös eszmék alapján társultak egymással. Közösen végzett munkájuk során fontos szempont az összedolgozás, egymás segítése a munka során, a jó kollegiális viszony.

Az u.n. „kisfelmenő rendszert” alkalmazva a gyerekeknek is érzelmi biztonságot nyújt az állandó, ugyanazon felnőtt közösség óvodás éveik során. Óvoda nyitva tartása: 10 órás, reggel 7 órától- este 17 óráig.

Óvónők munkaideje heti 32 óra, a vezető óvónő munkaideje heti 40 órás.

A pedagógiai munkát segítők köre:

Az óvodában folyó nevelőmunkában 3 dajka is részt vesz.

Hubiné Szabó Éva:

Szül éve: 1970

Végzettsége: Óvónői szakközépiskolai érettségi.

Pappné Vozár Katalin:

Szül éve: 1985.

Végzettsége: középiskolai érettségi

Siroki Béláné (Horváth Éva):

Szül éve:1985.

Végzettsége: 8 általános, dajka képesítés

2015. szeptember.01-től 1 fő pedagógiai asszisztens dolgozik intézményünkben.

Szabó Bernadett:

Szül.éve: 1994.

Végzettsége: középiskolai érettségi, pedagógiai asszisztens végzettség,

III. Óvodánk minőségpolitikája

Jövőképünk

Olyan intézményként kívánunk működni, ahol a nevelés iránya:

- Szeretetteljes, a gyermekek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés,
- Sikerorientált, szívesen kommunikáló, problémáira sajátmegoldást találó, jó kapcsolatteremtő készséggel rendelkező gyermekek nevelése,
- 3-4 éven át minden gyermek esélyt kap személyiségének kibontakoztatására. Szem előtt tartva az „egyéni képességfejlesztést”, amely az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva, tapasztalatokra építve valósul meg,

Nevelőtestületünk ezért maximálisan együttműködve, mint megfelelő problémaérzékenységgel rendelkező közösség, folyamatosan figyel a partnerek igényeire, annak érdekében, hogy- közös erőfeszítéssel- valósuljanak meg a pedagógiai program koncepciói.

Küldetésnyilatkozatunk:

*„...Kisgyermekem nézzél szerteszét,
Érted van itt minden, ami szép..”*

Számunkra a legfontosabb gyermekeink öröme 3-4 évig tartó együttlét,élményét adó tevékenységek, iskolaérettség, szeretetteljes kapcsolat,a szülői házzal való együttnevelés felelősségünk.

Gyermekközösségünk mozgásigényes, játszani szerető közösség. Fogékonyak az új iránt, érdeklődésük felkelthető, jól fokozható. Képességeiket, egyéni adottságaikat tekintve nagy különbözőség tapasztalható.

Szükség van tehát, egy olyan programra, amely segítségével minden gyermek egyéni adottságainak, képességeinek megfelelően, egyéni ütemben haladhat előre.

Természetesen a játékot előtérbe helyezve, hogy a 6-7 éves korára éretté váljon az iskola és később megállja a helyét a társadalomba.

Ennek megvalósításához:

- Kellő elkötelezettséggel, hivatástudattal rendelkező,
- Gyermekszerető,
- Spontán helyzetekre jól reagáló,
- Jó problémaérzékenységgel rendelkező,
- Megfelelő szakmai tudással, felkészültséggel rendelkező,
- Munkatársaival toleráns, együttműködni tudó óvodapedagógus a garancia.

Mi, az alsóvadászi óvoda nevelőtestülete ezt szeretnénk elérni.

Vezetői szándéknyilatkozat:

Meggyőződésem, hogy a mi óvodánk. Erőforrásaink, eddigi hagyományainkra támaszkodva- képes küldetéstudatunk megvalósítására.

Ennek érdekében vállalkozunk saját munkánk folyamatos, önellenőrzésén és vezetői fejlesztő értékelésen alapuló- elemzésére, hiányaink, gyengeségeink felfedezésére, a azok korrigálására,a folyamatos fejlesztésre.

(PDCA-SDCA ciklus alapján).

Nem kiváló egyéni teljesítményekre törekszünk, hanem célvezérelt együttműködésre, amely feltételezi a vitákat követő esetleges önkorlátozást is,a szakmai párbeszédet partnereinkkel, annak érdekében, hogy intézményünk elismertsége, tevékenységünk presztízse növekedjen.

Én, az alsóvadászi óvoda vezető óvónője ezt szeretném.

Molnárné Prokop Klára
intézményvezető

IV. Óvodai program alapelvei

- A környezet megismerése, megszerettetése
- Befogadó nevelés
- Játékosság az egész nap folyamán
- A szabad játék biztosítása
- A szülők bevonásával közösen integrált gyermek nevelése, fejlesztése, együttnevelése, partneri viszony a szülőkkel
- A gyermek irányítása indirekt módon
- Gyermekközpontúság figyelembevétele
- A szociális és az értelmi képességek egyéni differenciált alakítása a cselekvésen keresztül, mely által- kompetencia képességük nevelhető, fejleszhető,
- Ünnepek, hagyományok, népzene (ápolása) értékének ápolása
- Szép, magyar beszéd fejlesztése
- Egymás tiszteletben tartása
- A cigány kisebbség gyermekeinek részére biztosítani kell az önazonosság megőrzését, integrált beilleszkedését, a hagyományok ápolását, erősítését
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése
- Multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integrációs lehetőségek biztosítása

V. Az óvodai nevelés célja

Programunk célja:

- A gyermek nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.
- Sokoldalú képességfejlesztés
- A gyermekek és a művészetek közötti érzelmi kötődés kialakítása
- Ismerkedés a népi kultúránk alapjaival és ennek ápolása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával esélyegyenlőségeik biztosítása.
- A gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása.
- Elsődleges célja az ismeretközpontú nevelésről- oktatásról a kompetenciákra- az ismeret-képesség- attitűd hármasságára épülő nevelés.
- Az óvodából az iskolába való átmenet kidolgozása.
- Az inkluzív pedagógia az együttnevelés elterjesztése
- A gyerekek integrált nevelése, fejlesztése, figyelembe véve az etnikai óvodai nevelés irányelveit.
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése.
- Nehezen szocializálható, lassabban fejlődő alacsonyabb fejlettségi szinten álló sajátos nevelési igényű és beszédhibás gyermekek differenciált fejlesztése szükség esetén megfelelő szakemberek segítségével
- Tehetséggondozás, biztosítása.

Feladata:

- A gyermekek testi- lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése, ezen belül az egészséges életmód, az érzelmi nevelés és az értelmi fejlesztés megvalósítása.
- Feladatunk az olyan biztonságos, nyugodt, családi légkör megteremtése, melyben a sok közös élmény, a tevékenységek, az együttlétek a közösen végzett munka öröme erősítik az olya tulajdonságokat, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség.
- Önmagunk és mások szeretetére, tiszteletére nevelés.
- A másság elfogadása, a szociális érzékenység kialakulásának segítése.
- A baráti kapcsolatok kialakulásának segítése.
- Az egészséges, esztétikus környezet biztosítása, a szépérzék kialakulásának segítése.
- A gyermek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze értelmi képességeit
- A kompetenciák célzott fejlesztésével minden gyermeket a lehetőségekhez mérten felkészítsünk a zökkenőmentes iskolakezdésre, iskolai életbe történő beilleszkedésére..

V.1. Óvodakép

Elismerve a családi nevelés elsőbbségét, a gyermek mindenekfelett álló érdekét szem előtt tartva, szeretetteljes nyugodt, kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó légkörben neveljük az óvodánkba járó kisgyermeket.

Otthonos környezetben gondoskodunk a személyiség teljes kibontakoztatásáról, a játékban történő tevékenykedtetés során.

Különös gondot fordítunk az egészséges életmód szokásainak, szabályainak kialakítására, megalapozására, a testi képességek sokoldalú fejlesztése. Fontosnak tartjuk a környezet szeretetére, tiszteletére, való nevelést, olyan szemléletmódot próbálunk kialakítani, megalapozni, hogy a gyermekekben tudatosodjon: a természetben mindenre szükség van, az élet védelme és tisztelete számára fontos.

Törekszünk olyan pedagógiai környezet kialakítására, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelő munkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek, számára egyaránt. Óvodánk a szabadjáték és mozgás sajátos eszközeivel készíti fel a gyermeket az életre.

V.2. Gyermekkép

Gyermekeink szívesen járnak óvodába, jól érzik magukat a gyermekközösségben. Szeretnénk, ha érzelmi gazdagság és nyitottság jellemezné őket. Bízbanak önmagukban, tolerálják a másságot, legyenek segítőkészek. Tiszteljék a felnőtteket, bizalommal forduljanak hozzájuk. El tudjanak igazodni a mindennapi életben, képesek legyenek a helyes és helytelen szokások, szabályok között különbséget tenni. Anyanyelvükön szívesen, gazdag szókinccsel beszéljenek. Legyen önálló véleményük, jól kommunikáljanak, gondolataikat mások számára érthetően fogalmazzák meg. Legyenek kezdeményezők, tevékenyek, érdeklődők, sok - sok tapasztalattal rendelkezők. Ügyesen mozogjanak, szeressék a sportot, a természetet., óvják, védjék környezetüket, hiszen az élet minden formája érték. Testben és lélekben egészséges, boldog, kiegyen súlyozott gyermek, az aki harmóniában van környezetével és önmagával.

V.3. Pedagóguskép

Szemléletünket az önfejlesztési igény, az innovatív beállítódás, a gyermekekben rejlő értékek megtalálása jellemző.

Cselekvésen keresztül fejlesztjük a készségeket, képességeket, elfogadjuk az inkluzív pedagógiai, differenciáltan- integráltan fejlesztünk és értékelünk.

Felkészítjük a gyerekeket az óvoda- iskola zökkenőmentes átmenetére.

V.4. Szülőkép

Aki azonosulni tud az óvoda pedagógiai szellemiségével, a kötött és kötetlen szervezeti keretekkel, tanulás formákkal, aki gyermekközpontú személyiségével, kompetenciák fejlesztésével segíti a Helyi nevelési program megvalósítását.

Elvárásainak megfelelően képes az együttnevelés, a gyermek személyiségfejlesztésre. Képes a jó kapcsolat kialakítására és megtartására a gyermek nevelése érdekében. Aktívan részt vesz és segít az ünnepélyek, megemlékezések, projektnapok lebonyolításában.

Hitvallásunk:

***„Ha a gyermekek toleráns légkörben élnek,
Megtanulnak türelmesnek lenni,
Ha a gyermekek bátorítva élnek,
Megtanulnak bizalommal lenni,
Ha a gyermekek megdicsérve élnek,
Megtanulják megbecsülve érezni magukat,
Ha a gyermek méltóságban élnek,
Megtanulják az igazságot.”***

(Dorothy Law Holtz: "egy élet a kezében" részlet)

Szeretnénk, ha óvodánk megértés az egymásiránti türelem, elfogadás, szeretet, biztonság helyszíne lenne ahol a gyermekek napjuk nagy részét örömmel boldogan önfeledt játékkal, töltenék kreatív jókedvű szakmailag kiváló mindig megújulni képes óvónők irányításával.

Olyan intézménnyé szeretnénk válni:

Amely a befogadó nevelést előtérbe helyezi, ahol biztosítjuk minden tehetséges, halmozottan hátrányos helyzetű, cigány kisebbségi, sajátos nevelési igényű gyermekek részére a tevékenységben, egyéni képességeinek és fejlődési ütemének megfelelő nevelését.

Ahol a pedagógiai céljaink megvalósításához folyamatos jó minőségű munkát végezzünk partnereink meglegedésére.

Ahol egyre többen élünk a program célirányos megvalósítását szolgáló továbbképzésekkel. A sikeres pályázatokkal továbbfejleszhetjük az egészséges környezet feltételrendszerét, a szociális hátrányok leküzdését, projektnapok szervezését.

Ahol a fenntartó a színvonalas szakmai munka anyagilag ösztönzi, erkölcsileg elismeri.

VI. A program pedagógiai és pszichológiai koncepciója

„ Az óvodai nevelés csak szeretetteljes, meleg légkörben lehetséges. Az óvónő szerető, Védő, óvó gondoskodása, az óvónői szeretetben való megmártózás, a simogató kéz melege, a mosolygó, biztató tekintet, a körülölelő védettség adja meg a gyermek számára az érzelmi biztonságot, mely kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele. „
Az óvodai nevelésnek mércéje, a gyermek gondozottsága, a stabil egészségügyi szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

Az óvodába kerülő gyermek fejlődésének lényeges összetevője a szocializáció.

A fejlődéshez biztosítani kell:

- A gyermek alakuló kapcsolatait felnőttel és társaival pozitív érzelmi töltés jellemezze.
- Én tudatának érvényesítő törekvésének és szociális érzékenységének együttes fejlődését.
- Hogy utánzással- felnőtt, nagyobb társ-, természetes élethelyzetekben megtanulják az együttélés, együttműködés szabályait. Gyakorolják a toleráns viselkedést, fejlődjék empátia képességük, természetességgel elfogadják a máságot.

Sokszínű tevékenységben alkalmazkodjanak egymáshoz, a közösségben kialakul az önérvényesítés és alkalmazkodás helyes iránya.

Gazdag, interaktív viszonyban konfliktusok is keletkeznek, melyek megtanítják a gyermekekkel a feszültségek, ellentétek, különböző igények kulturált megoldását, levezetését.

Arra kell nevelni őket, hogy problémáikat igyekezzenek saját maguk megoldani.

A gyermek érzelmeinek, szemléletének, gondolkodásának, stb. fejlődését nagy vonásaiban egyező időrend jellemzi, és sok az egyező jegy az azonos korú gyerekek magatartásában is.

A gyermek megismerésének és életkori sajátosságok tanulmányozása fontos feltétele-
érési jelzésnek tekinthető-, ahhoz azonban, hogy magát az egyént megismerjük, az egyes
gyermeket kell jól megfigyelni, mert az életkorra jellemző fejlettségtől jelentős egyéni
eltérések lehetnek.

Minden gyermek egyedi, egyszeri és csak saját képességeinek vizsgálatával lehet
meghatározni fejlettségi szintjét. Ez az egyéni képességfejlesztés kiindulópontja.

„a képességek az emberben a nekik megfelelő tevékenységek célszerű gyakorlásával
alakulnak ki. A már kialakult képességek részt vesznek a további tevékenységek
lebonyolításában és ezen keresztül éreztetik hatásukat. A tevékenységek egymástól
elválaszthatatlanok.”

A képességek fejlettsége az óvodáskorban elsősorban tevékenységben érhető tetten, és
fejlesztése is a megtervezhető tevékenységben hatékony.

A pedagógiai folyamatban a fejlesztő feladatokat a fokozatok figyelembevételével célszerű
megtervezni, majd a gyermek tényleges fejlődési üteméhez kell igazodni. ”

VII. Nevelési feladataink, tevékenységek

VII. 1. Egészséges életmód kialakítása

Feladataink:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése.
- Az egészséges életmód, a táplálkozás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- Szükség esetén megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenció és korrekció testi- nevelési feladatok ellátása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek. Készségszinten használják az evőeszközöket. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Ruhájukat esztétikusan, összehajtva a helyére teszik.
- Környezetükben igyekeznek mindenütt rendet rakni.
- Ügyelnek saját küllemükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésre törekvés.

VII. 2. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

Célunk:

Az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakozása, a közösségen belül, a csoport normái alapján. Ápoljuk és fejlesztjük a kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat. Segítjük a kisebbségi identitás tudat kialakítását, belsővé válását.

Feladataink:

- Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes családi légkör megteremtése, a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek- gyermek, a felnőtt- gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő, és megtartó képességének formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

Érzelmi nevelés, szocializáció

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért szükséges:

- Már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik.
- Az óvodapedagógus- gyermek, a gyermek- gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítse társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a másság elfogadására.
- Jó kapcsolat a szülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez.
- Az óvónő segítse a gyermekbarátságok kialakulását, a gyermekek örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjanak be a közös együttlétekbe.
- Konfliktust feloldó megbeszélések kellő odafigyeléssel, kivárással történjenek.
- A szabályok megalkotásában vegyenek részt a gyermekek, mert ez teszi lehetővé az elvárásoknak való megfelelést.
- Érzelmileg éljék át a közös tevékenységből eredő sikereket.
- Közös programok szervezése óvodai és csoport szinten.
- Hagyományos ünnepeink ápolása.

Feladatok:

- Havi rendszerességgel értekezletek összehívása (pedagógusok feladatainak szervezése, irányítása).
- Továbbképzések szervezése.
- DIFER teszt segítségével a felmérések segítése, után követése.
- Egyéni fejlesztési tervek kidolgozása, fejlesztések
- Fejlesztésekhez szükséges szakkönyvek beszerzése, közös értelmezése.
- A szükséges dokumentumok elkészítése, begyűjtése

Pedagógiai munka kiemelt területei:

Cél: egyéni képességfejlesztés, amely mindig az egyes gyermek aktuális fejlettségéhez igazodik. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének

megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása. Sajátos nevelési igényű, részképesség problémával küzdő gyermekek részére egyénre szabott fejlesztő programot dolgozunk ki.

A célból adódó feladatok:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szocializációjának segítése.
- Beóvodáztatásának segítése.
- Jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez.
- A gyermekek testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése.
- Bátorító nevelés megjelenése az emberi kapcsolatokban.
- Kölcsönös tiszteleten, feltétel nélküli szereteten alapuló kapcsolat kialakítása.

VII. 3. Anyanyelvi nevelés

Az óvodai anyanyelvi nevelés elválaszthatatlan a nevelés többi területétől, valamennyit áthatja.

Feladatunk a hátrányos helyzetből adódó lemaradások folyamatos kompenzálása, - szegényes szókincs, alacsony beszédszínvonal, kifejezőmód, illemszabályok hiánya-

Melyek a következő területek fejlesztésével érhetőek el:

- Észlelési tapasztalatok szóbeli megerősítése, tudatosítása.
- Szókincs bővítés, tárgyak, cselekvések, események, térbeli viszonyok, színek, formák, méretek, azonosságok, különbözőségek meghatározásával.
- Irodalmi élmények feldolgozása, beszédhibák kiszűrése, javítása (logopédus).
- A beszédkedv fokozása, beszédképesség fejlesztése
- Anyanyelvi játékok alkalmazása.
- Figyeljünk arra, hogy egyetlen gyermeket sem gátoljon nyelvi lemaradás a megismerő tevékenységekben, társas kapcsolatok alakulásában.
- Külön figyelmet fordítunk a nyelvileg gátolt gyermekekre, felderítjük a probléma okait, megkeressük a fejlődés lehetőségeit. Szükség esetén logopédushoz fordulunk.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartása. Egymást megkérlik a szabályok betartására.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.

- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, melyek a hiányosságaik.
- Érvényesítik kezdeményezőképességüket. Kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat. Éretté válnak az iskolába lépésre.

VII.4. Értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

Célunk:

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységet, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről.

Feladataink:

- A megismerő tevékenységek során minél több problémahelyzet teremtése.
- Az anyanyelvi fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása.
- Igyekezünk úgy kielégíteni kíváncsiságukat, érdeklődésüket, hogy mindeközben mélyüljön figyelmük, gazdagodjon képzelő erejük, csiszolódjon emlékezetük, fejlődjön gondolkodásuk.
- A kialakított szeretetteljes, biztonságos érzelmi-baráti kapcsolat megoldja a gyermekek nyelvét, jó táptalaj a beszédkedv kialakításához.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése.
- Az érzelmi képességek (észlelés, érzékelés, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek nyitott érdeklődésükkel készen állnak az iskolába lépésre.
- A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek.
- Érzékelésük, észlelésük tovább differenciálódik.
- Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.
- Megjelenik a szándékos figyelem. Fokozatosan nő a tartalma és terjedelme.
- Kialakulóban van az elemi- fogalmi gondolkodás.
- Érthetően, folyamatosan beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában fejezi ki.
- Végighallgatja és megérti mások beszédét.

VIII. Az epochális tanulási rendszer

Az epochális tanulás olyan rendszer, amelyben:

- a testnevelés kivételével minden tervezett tanulás kötetlen, mert ez az a szervezeti forma, amelyben a 3-7-8 éves korú gyermekek képességei jobban aktivizálhatók, amelyben megőrizhetik autonómiájukat;
- önként, de egyszerre maximum hat gyerek vehet részt;
- elkerülhető, hogy legyenek olyan gyerekek (tankötelesek), akik az önkéntesség miatt esetleg rendszeresen nem vesznek részt a szervezett tanulási folyamatban.

A tanulási tevékenység szervezése epochákban történik - környezetismeret, környezetvédelem, munka, illem és matematika tanulás epochák vannak, melyek helyét és idejét a tanévben az aktualitás (pl. évszak) határozza meg.

Az „epochális” kifejezés alatt ciklikusságot (meghatározott időnkénti váltakozást, váltást) értünk.

Ez azt jelenti, hogy a környezeti és matematikai tanulás ciklusokba rendeződve követi egymást. Egy epochába sorolt témakör (pl. őszi) anyagával több hétig (három hét), lehet foglalkozni folyamatosan. A naponta ismétlődő feldolgozás megteremti a folyamatos gyakorlás feltételeit, de azt is eredményezi, hogy a témakör feldolgozása mindig az egészről indul, majd a részek egymásra építésével az egészhez tér vissza. Epochális feldolgozás eredményeként megszünt az ismeret- és tapasztalatszerzés mozaikolása, foglalkozásokra szétválasztása.

A témakör feldolgozásának mélységét mindig az epochális tanulásban résztvevő gyerekek egyéni fejlettsége határozza meg. A gyerekek öntevékenyen vesznek részt a tanulásban, a folyamatos, egymásra épülő, fokozatosan gazdagodó, koncentrikusan bővülő tapasztalatszerzés eredményeként lépésről lépésre felfedezik az oksági viszonyokat, összefüggéseket, képesek azonosságok, különbözőségek meglátására, általánosításra, konkretizálásra és adott vagy választott szempont szerinti osztályozásra.

Az epochákat témakörönként kell kialakítani, hozzákapcsolva lehetőség szerint komplexen a zenei- és a mese, vers anyagot, ábrázoló technikát, testnevelést.

Az epochák időtartalma (az, hogy hány hétig tart) a feldolgozandó témaköröktől függ, ettől eltérés csak a kiscsoportban van.

A 3-4 éves korcsoportban a ciklusok kéthetesek. A matematikai tapasztalatszerzés és külsővilág tevékeny megismerése ciklusok között úgynevezett pihenőhetek vannak, ami azt jelenti, hogy ezeken a heteken nincs ciklus, de van minden más (mesélés, verselés; énekzene, énekes játék, gyermektánc; rajzolás, festés, mintázás, kézimunka; mozgás) A témakör anyagát hetekre kell bontani úgy, hogy feldolgozásuk kövesse a tapasztalatszerzés

és világlátás általános elveit, az általánostól indulva, a részeken át vissza az egészlegességig. Példa a „Külsővilág tevékeny megismerése” (környezetvédelem, munka, illem) epocha hetekre bontásához (vegyes életkorú csoportokban):

Epocha témaköre: Közlekedés (feldolgozása négy hét)

1. hét: Közlekedés eszközökön, utazás buszon.
- 2.-3. hét: Gyalogos közlekedés
4. hét Benti feldolgozás

Utazási cél: Ismerkedés a társadalmi környezettel.

- posta (telefonálás megtanulása)
- üzletek (vásárlás módja)
- iskola

Illem:

- viselkedés utcán
- felnőtt megszólítása, segítségkérés úttesten átkeléshez, járműről leszálláshoz
- viselkedés a látogatott helyeknek megfelelően
- bemutatkozás, kézfogás
- kérdezés, beszélgetés, megszólítás, tudakozás gyakorlása idegen felnőttekkel

Környezetvédelem:

- füst, zaj, csend megfigyelése
- Ne szemetelj!

Az óvónők kötetlen, mikro csoportos – homogén és részben osztott életkorú csoportokban egyaránt – egyéni fejlődésre, fejlesztésre koncentrálnak tanulási tevékenységet szerveznek, maximum 6 gyermek részvételével, négy napon keresztül, azonos témával, egyénekre szabott feladatokkal, módszerekkel, eszközökkel.

A részvétel négy napon át a gyermekek számára lehetőség, eldönthetik, melyik napon vagy egy héten át hányszor vesznek részt a tanulási tevékenységben. A negyedik napon az óvónő tanulni hívja azokat, akik addig önként nem vettek részt és 5-7 évesek.

A bevonás minden tevékenységre (mese, ének-zene, ábrázolás, matematika, környezet vonatkozik. Helyes, ha az óvónő arra is felfigyel, ha egy négyéves gyermek soha nem vesz részt a tanulásban, és igyekszik az okokat megtalálni. A tanulási tevékenységet játékidőben, jól elkülönített, a tanulásnak fenntartott helyen naponta – megközelítően – azonos időben szervezzük.

Az óvónőnek ki kell alakítania a nyugodt tanulás feltételeit, melyek:

- elmélyülten játszó gyerekcsoport;
- jól átgondolt szokásrendszer (pl. halk beszéd, tapintatos viselkedés),

- célszerűen berendezett csoportszoba, viszonylagosan elkülönített tanulóhellyel.

Az epochákban szervezett tanulási folyamat rendje egy hétre lebontva.

A hetirend az óvónő által szervezett fejlesztő tevékenységek napján határozza meg, kivéve az Ének, zene, énekes játék, gyermektánc és a Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka-t.

A külső világ tevékeny megismerése, munka, illem epocha:

hétfő	kedd	Szerda	csütörtök	péntek
Mese- vers				
Külső világ tevékeny megismerés				
Mozgás (kötelező)				Munka (kötelező)

A Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka és az Ének, zene, énekes játék, gyermektánc a hét bármely napján, a gyermekek igénye szerint.

Matematikai tapasztalatszerzés epocha:

hétfő	kedd	Szerda	csütörtök	péntek
Mese- vers				
Matematikai tapasztalatszerzés				
Mozgás (kötelező)				Munka (kötelező)

VIII.1. Az epochális tanulási rendszer jellemzői, pozitívumai:

Óvónőink ciklusmegosztásban dolgoznak. Gondolván a Külső világ tevékeny megismerése és a Matematikai tapasztalatszerzés ciklusváltására, a folyamatosságot figyelembe véve ez a váltásmód válik célszerűvé. Az éppen soron következő ciklust mindig az adott célkitűzéseknek megfelelően a délelőtti óvónő vezeti. (szem előtt tartva az egyéni képességet). Egymás munkáját figyelve, tapasztalataikat megbeszélve, folyamatosan ráépítve az előzőekre, együttműködve dolgoznak a gyerekek harmonikus fejlődése érdekében (hiányzás esetén egymást helyettesítik).

Osztatlan életkorú csoportokban a fejlesztés egyaránt az egyéni fejlettségre épül. Belső motiváció és nem külső kényszer hatására vesznek részt a gyerekek egy sajátos megismerő folyamatban, kivéve azokat akik önként nem kapcsolódtak be, és tankötelesek. Számukra esetenként kötelezővé válhat a részvétel, hisz nem maradhatnak ki rendszeresen a szervezett tapasztalatszerzésből.

Egyszerre kevés gyerek vesz részt a szervezett tanulásban (max.6-8 fő), az óvónő minden gyerek tevékenységét külön-külön figyelemmel kíséri, kiküszöböli a sikertelenséget, kudarcot, növelve a gyerek önbizalmát, mely fokozza aktivitását, teljesítményét. Segítséggel vagy önkorrigálással javíttatja a hibát, rávezet a sikeres megoldásra, az iskolába menőket fokozottan önellenőrzésre buzdítja.

Fontos, hogy a gyerekekben pozitív viszony alakuljon ki a megismeréshez, ezen belül a tanuláshoz, azaz szeressenek, akarjanak tanulni. A kudarc, sikertelenség azt a kíváncsiságot, érdeklődést oltja ki a gyerekből, ami az óvodáskor oly szembetűnő jellemzője ha megfelelő tanulási feltételeket teremtünk számára.

Ezért a tanulásban – nem a szocializációs folyamatban- a gátló kudarcok kiküszöbölésére kell törekedni, mert a siker öröme önmaga motiválja a gyermeket az újabb örömteli megismerő, tapasztalatszerző tevékenységre, tehát önmaga fejlődésének rugójává válik. Az óvónőnek pontosan tudnia kell, hogy az adott gyermeknek milyen szintű feladatot adhat ahhoz, hogy erőfeszítések árán sikerélményhez jusson, vagyis a tevékenység elvégzésének eredményeként képességei fejlődjenek.

Az óvónő mindig meggyőződik arról, hogy a gyerek érti-e a neki adott feladatot, megoldásra ösztönöz, kitartásra, újabb próbálkozásra buzdít, értékelésével erősíti a gyermekekben a reális önbizalmat, ami fokozza biztonságérzetüket, emocionális stabilitást eredményez.

Az epochális tanulási folyamatban megsokasodott a beszédhelyzetek száma, fokozódik a gyerekek beszédkedve, mert van idő és lehetőség mindenkinek meghallgatni. Ilyen légkörben a bátortalanok, a régebben mindig hallgatók is megszólalnak. Az óvónő úgy irányítja a beszélgetést – kiemelt módszernek tekintendő –, hogy a gyerekek kérdezhessenek, mert számunkra kérdéseikkel jelzik, hogy érdeklődésük adott esetben mire irányul. A tanulási tevékenység időtartama nem behatárolt, a gyerekek érdeklődésétől függ.

Epochális rendszerben egy héten át akár négyszer is részt vehetnek a tanulási tevékenységben, folyamatos gyakorlásra van lehetőség. Ilyenkor az óvónő figyel arra, hogy az előző napok eredményeire építve további fejlesztő tevékenységgel lássa el a gyermeket. A tanulásban résztvevő gyermeket ismerve az óvónő kiválasztja számára azt a feldolgozandó, alkalmazandó műveltségtartalmat magában hordozó játékot, amely szerinte megfelel a gyermek tudásának, képességeinek. Az óvónő a gyermek tudásából következtet a részképességek fejlettségi szintjére. Bizonytalanság esetén meg kell erősíteni a tapasztalati tevékenységben szerzett tudást, hogy az alkalmazóképes legyen.

A gyermekek általában más-más feladatot kapnak, esetenként lehet azonos is, vagy a másik gyermek előző játékát is megkaphatják, ha azt az óvónő szükségesnek tartja, vagy a gyermek kéri.

Az epochális tanulási folyamatban (Matematikai tapasztalatszerzés; Külső világ tevékeny megismerése) a gyermekek az óvónők által tervezett játékokon, játékos feladatokon keresztül szerzik meg, gyakorolják, alkalmazzák ismereteiket.

Programválasztásunk indoklása:

Az ún. „előkészítő munkaszakaszban” helyi adottságainkat, lehetőségeinket ismerve, mérlegelve az elhangzott véleményeket, döntenünk kellett, hogy a mi óvodánkban milyen terv, program szerint dolgozunk a jövőben. Tudvalévő tény, hogy a nagyrészt roma etnikumú, többszörösen hátrányos helyzetben élő családok gyermekei is bekerülnek óvodánkba, akiknek nagyon gyenge teljesítményük lényegesen lemarad a rendszeresen óvodába járó gyerekekéétől.

Minimális teljesítményük egyéni bánásmód segítségével fokozható. Az epochális program pozitívumait felismerve, elismerve döntöttünk e módszer mellett. Hiszen a program szerint a tanulásban sikerorientáltan, minden gyereket differenciáltan, saját képességeikhez mérten kell és lehet fejleszteni.

Előző évről szerzett tapasztalatainkat egyeztetve, összegeztük, a napi Mesélés, verselés vonzotta a gyermekeket, ezt követően énekeltek körjátékot játszottak. Ezt a „tanulás” követte „önkéntesen” a szokott helyen. Az óvónőnek el kellett tudni döntenie, hogy az általa jól ismert képességekkel rendelkező gyerekek milyen terjedelmű és mélységű feladatot ad. A gyerekek részéről türelmet igényelt ez a fajta foglalkozás, hiszen az óvónő a többiekkel is foglalkozott. Az eredmények és jó megoldások kihangsúlyozásával, dicsérettel értük el, hogy szinte minden gyerek szívesen, „önként” tanul.

VIII. 2. A játék szerepe az epochális tanulási folyamatban

A gyermek a játékon keresztül tanul a legintenzívebben. Amikor játszik, a gyermekben emóciók zajlanak, erősödnek, képességek aktivizálódnak, melyek egész személyisége fejlődésének rugója. A játékban a gyermek általában aktív, belső motivációból eredő érdeklődése hosszú ideig megmarad. Képes sokáig figyelni, tevékenységére kitartás, elmélyülés jellemző. A játék öröme, a siker érzése újra és újra tevékenységre ösztönzi.

Ebből a felismerésből is következik, hogy az óvodáskorban apedagógiai értelmezésű tanulást a gyermek számára játékokon keresztül kell szervezni, hogy a tanulásban is aktivizálhatók legyenek a fent jelzett folyamatok. Az epochális rendszerű tanulási folyamat erre épül. A gyermekek az óvónő által tervezett, elkészített szabály játékokon, játékfeladatokon, játékos tevékenységeken keresztül ismerkednek a matematikával, dolgozzák fel a környezetről szerzett tapasztalatokat, ismereteket.

Egyértelműen el kell különíteni játékidőben játszott és a tanulási folyamatban fel-használt játékot. Az epochális tanulási folyamatban alkalmazott játék az idegrendszer össze-

rendeződését segíti, és minden esetben magában hordozza azt a műveltség- és tudástartalmat, melyet megértetni, elsajátíttatni, gyakoroltatni kívánunk a gyerekekkel. Ez mindig egyéni képességhez tervezett játék, amely arra szolgál, hogy az adott gyermek képességeit fejlessze ön-tevékeny részvételével. Ezek a játékok a képességfejlesztés eszközei és módszerei is egyben. Olyan eszközök, amelyek együttesen magukban hordozzák a játék és a tanulás pozitívumait.

Az a cél, hogy a szenzoros és motoros rendszerek fejlődési és összerendeződési folyamatát – szín- és alaklátás, egész-rész összefüggésének helyes felismerése, formaérzékelés (forma, méret, felület, nagyság), motoros fejlődés (szem-kéz koordináció), finommotorika fejlődése, a taktilis felismerés, térészlelés – a játékokon keresztül segítsük, hiszen ez alapfeltétele a magasabb rendű megismerő folyamatoknak, a sikeres iskolai tanuláshoz. Játékok a gondolkodási műveletek gyakoroltatását, az emlékezet, a beszéd és a figyelem fejlesztését szolgálják.

A tanulási folyamatban a játékok, játékos feladatok vonzóvá teszik a tanulást a gyermekek számára, önként, belső motiváció hatására vesznek részt a folyamatban.

Növelik a gyermek intellektuális aktivitását, kíváncsiságát, megtartják érdeklődését, fokozzák tudásvágyát, erőfeszítését, kitartását, a siker reménye újra és újra próbálkozásra ösztönzi.

A vonzó játékok gyakorlásra, új megoldások keresésére sarkallják. A tevékenység, a játék öröme, az öntevékeny részvétel a tanulásban, a tudás szülte sikerélmény pozitívan befolyásolja a gyermek viszonyát a tanuláshoz, kiküszöböli a tanulásban a kudarcot, ami a tanuláshoz, iskolához való viszony alakítása szempontjából rendkívül fontos.

Különös gondot kell fordítani a visszahúzó, gátlásos gyerekekre. Minden esetben sikerélményhez kell juttatni feladatvégzés közben (ha azt igényli segítséggel).

Az önálló munkavégzés lehet a gyümölcse az állandó buzdításnak, amely során tevékenysége pozitívumait hangsúlyozzuk. A feladatadás (játékosan) személyre szóló legyen! Tudnunk kell, hogy kinek, milyen módon adjuk a feladatot:

- részletesen elmagyarázni a szabályt, majd visszakérdezni;
- csak a kiinduló szabályt megmondani, a továbblépést a gyerekekre bízni;
- a gyerekekre bízni, hogy gondolja ki, mi lehet a feladat, találjon új játékszabályt;
- a gyereket arra biztatni, hogy eszközökhöz játékot, problémahelyzetet találjon ki, vagy a kitalált játékához ő készítse, vagy keressen eszközöket. Új játék-szabály keresésére akkor is ösztönözhetjük, ha először mi mondtuk meg a feladatot.

A feladatmegoldást mindig figyelemmel kell kísérni. Hagyja a gyereket végig tevékenykedni.

Tetteit indokoltassa meg a folyamat végén, ha esetleg hibás a megoldás, ezt soha ne hangsúlyozza ki, adjon rá lehetőséget, hogy a gyerek saját hibáját önállóan fedezze fel.

Ösztönözzön önellenőrzésre, vagy ők ellenőrizték társaik munkáját. A játékosság fontossága a gyerek fejlődése során csökkenhet, de mindenáron új, bonyolult problémaszituációban, a megértés érdekében (a kitartás érdekében) alkalmazni kell!

VIII. 3. A kötetlenségről

A kötetlenség a gyermek számára önkéntességet, választási lehetőséget jelent a tevékenységek közül. Eldöntheti, hogy:

- részt vesz-e a tanulási tevékenységekben, vagy inkább tovább játszik;
- a hét melyik napján vesz részt és egy héten hányszor.

A kisebbeknek azt is jelenti, hogy felállhatnak az asztaltól vagy a tevékenység helyéről, és elmehetnek, ha akarnak – természetesen csak akkor, ha a kapott vagy választott feladatukat befejezték – úgy, hogy a többieket ne zavarják. Az 5-7 évesek (akik tankötelessé válhatnak) csak akkor mehetnek el, ha elvégezték a feladatokat, amit az óvónő nekik tervezett. Az ő esetükben követelmény az önfegyelemre épülő szándékos figyelem, kitartás, feladat-tudat, feladattartás, szabálytudat erősítése, mint az iskola megkezdéséhez szükséges magatartás.

Az óvónő számára tudatosan tervezett tanulási helyzet megteremtését jelenti, naponta megközelítően azonos időben és helyen. A tanulási folyamatban az óvónő felelőssége, nevelői kompetenciája, döntéshozó helyzete miatt megnő. A ciklusra, hétre meghatározott keret-anyagból neki kell eldönteni, hogy melyik gyereknek milyen nehézségű játékot, feladatot ad. (A gyerekek kívánságát is figyelembe veszi, ha ők egymás játékát kérik.) Alternatívák közül kell választani a gyermek aktuális teljesítményéhez, érdeklődéséhez igazodva.

Birtokában kell lennie az egész éves tematikus tervnek, mert az egyéni eltérések és a fejlesztés következményeként vannak olyan gyerekek, akiknek a heti anyag jelenti az új ismeretet, vannak olyanok, akikkel az előző ciklus anyagához kell visszatérni, és olyan gyerekek is vannak, akik már jóval előrébb tartanak az ismeret- és tapasztalatszerzésben. Igaz ez osztott és osztatlan életkorú csoportok esetében is. A tanulási folyamatban a gyerekek teljesítményét erősen befolyásolja a légkör. A meleg, korlátozó, előítélet-mentes, szeretetteljes légkör megteremtése alapfeltétel.

A tanulási folyamatban – miután a gyerekek egyénnek szóló más-más játékeszközt kapnak – ki kell alakítani a szükséges munkafegyelmet, az önálló feladatvégzés képességét, és meg kell szokniuk a halk beszédet, szükség szerint a türelmes várakozást. Az óvónő akkor irányítja eredményesen a gyerekek tevékenységét, ha:

- figyelemkoncentráció, megosztott figyelem egyaránt jellemzi;
- észreveszi és osztozik a gyerekek örömeiben, bánatában;
- szorongásmentes, sikerorientált tanulási viszonyt tud a gyerekekben kialakítani;
- interaktív-kommunikatív viszony van közte és a gyerekek között.

VIII.4. Módszerek, eszközök, munkaformák:

Mindig az adott tevékenységet legjobban elősegítő módszereket, szabályokat választjuk. Ezáltal elősegítve a gyerekek tudatos, célirányos fejlesztését.

Az epochális tanulásban alkalmazott módszerek:

a; Szabályjátékok:

A játék szabálya biztosítja a játékosságot a lendületet. Tevékenység során fontos a szabály fontos megtartása. A szabályjátékok során fejlődik az ismeretek felidézésének készsége. Fejlesztjük a gyerekek önuralmát, közösségi érzést, felelősségérzését. Fejlődik erkölcsi fogalmaik, igazságérzetük, önbizalmuk. A szabályjáték alkalmas a gyermekek jellemének, magatartásának, sajátosságainak megismerésére. A szabályjátékok folyamán a gyerekekről szerzett megfigyelések eredményeit a nevelés egész folyamatában figyelembe kell venni! A szabályjátékban (mint a megismerő tevékenység során alkalmazott módszer), a matematikai és a környezeti ismeretek, tapasztalatok alkalmazására van lehetőség.

b; Szemléltetés, bemutatás, megfigyelés:

Természetes környezetben és valóságos tárgyakon történő szemléltetés, bemutatás, irányított megfigyelés 6-8 fővel, egyéni fejlettség szerinti szempontokkal.

Törekednünk kell arra, hogy a gyerekek minél több érzékszervét foglalkoztassuk (ne csak lássák, érezhessék is tapintással, szaglással, stb.). A természetes környezetben tartott foglalkozások a szemléltetés legkitűnőbb lehetőségeit biztosítják, mert közvetlenül tárul fel a gyerekek előtt az őket körülvevő világ, az objektív valóság. A szemléltetést, mint „módszer” társíthatjuk a cselekvéssel, beszélgetéssel, magyarázattal, kérdésekkel.

c; Gyakorlás, ismétlés, ellenőrzés, értékelés, hibajavítás:

Gyakorlás, ismétlés az a módszer, amellyel segítjük az elsajátított anyag megszilárdulását. Szorosan kapcsolódik az ellenőrzés módszeréhez. Az ellenőrzés módszere segítségével képet kaphatunk a gyerekek tudásszintjéről, tájékozottságáról.

Lényeges momentum, hogy az ellenőrzést mindig kövesse az óvónő értékelése, mely leggyakrabban néhány elismerő, buzdító szó.

Eszközök:

„Az epochális tanulás eszköze maga a környező valóság, a természetes környezet, a valóságos tárgyak, élőlények (állatok) és azok makettjeiből, képeiből, rajzokból készített játékeszközök, játékos feladatok.

A valóságról szerzett tapasztalat alkalmazásához készített környezeti játékok képei, rajzai, makettjei élethűek, színesek, nem tartalmazznak mesés elemeket.

A matematikai játékokhoz felhasznált formák változatosak, színesek.

Követelmény, hogy az eszközök ne csak az ismeretek, tapasztalatok megszerzését, alkalmazását szolgálják, hanem a gyerekek esztétikai érzékét is fejlesszék.”

Minden gyermeknek álljon rendelkezésére megfelelő számú eszköz, amellyel önállóan dolgozik, feladatvégzés céljából.

Munkaformák:

A testnevelés és ének-zenefoglalkozás létszámszükségletéből adódik, hogy frontális foglalkoztatást alkalmazunk. (az anyag feldolgozásához gyereklétszám szükséges).

Ezt a formát nem célszerű alkalmazni egyéb tevékenységeknél, mert:

- a gyengébb képességű gyerekeknek nem ad lehetőséget a fejlődésre,
- az óvónő nem tud kommunikációs kapcsolatba kerülni a gyerekekkel,
- a visszahúzó gyerekek részére korlátozza az érvényesülési lehetőséget,
- a gyermek a foglalkozási anyagot nem tudja képességeinek megfelelően elsajátítani.

A csoport és páros munka alkalmazása (festés, barkácsolás, rajz, mesehallgatás, dramatizálás, stb.) is indokolt, mert:

- általa toleranciaképesség fejlődik,
- figyelnek egymásra,
- csökken a szorongás a tanulási folyamatban.

Az epochális tanulási folyamatban a mikro csoportos egyéni munkaformát alkalmazzuk (6-8 fővel történik, a Matematikai tapasztalatszerzés és Külsővilág tevékeny megismerés benti foglalkozás során).

Az individualizált munkával a gyerekek egyéni sajátosságainak maximális figyelembevétel történik, az eredményesség érdekében. Ez adja az igazi egyéni fejlesztés alapját, a fejlesztés az egyéni elsajátítási folyamathoz, tempóhoz igazodik. A gyerek önállóan végzi feladatát, tehát rendelkeznie kell az egyéni feladatvégzéshez szükséges tulajdonságokkal (türelem, feladattudat, feladattartás, önfegyelem).

Az óvónőnek feladatadásnál ismernie kell a gyermek:

- tudásanyagát
- egyéni képességeit
- eszközhasználatát, eszközigényét

Az egyéni tanulás pozitívumai:

- nyomon követhető az egyéni fejlődés,
- gyengébbeket egyéni bánásmódban részesíthetjük, mindenki számára elérhető az eredményes tanulás,
- az óvónő- gyermek kontaktusa folyamatos,
- passzívabb gyermekek sikerélmény érdekében jobban feladathelyzetbe hozhatók.

VIII.5. Az epochális tanulás formái:

Játék, a játékba integrált tanulás

Célunk:

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység a gyermekek szabad képzettségének elősegítése. Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása. Minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék, s a játékba integrált tanulás. Nyelvi légkörben lehetőség nyílik valamennyi játékfajtában a nyelvi kommunikálásra. Tárgyak, játéksituációk megnevezése, gyakorlása. Szerepjáték során a mindennapi kommunikálás fejlesztése, bábozással a „bátrabb” nyelvhasználat segítése, tájnyelvi játékok felhasználása.

Feladataink:

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a játékban integrált tanulás során.
- A 3-6-8 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- A gyermekek beszédképesség fejlesztése a játékban.
- Az óvodapedagógus játéksegítő metódusai, a játékirányítás feladatai.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- Bonyolult építményeket képesek kreálni.
- Élvezik a szabályjátékot és képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.

Külső világ tevékeny megismerése

A környezetismeret célja a természet szépségének megláttatása, a természeti környezet megszerettetése, a környezetvédelem megalapozása. „Tanulják meg szépnek látni az óvónő segítségével a természetet, s ha szeretik, vigyázni fognak rá és gondozni fogják.

Alapelv, hogy tervezetten csak olyan témakörökkel lehet foglalkozni, amelyek helyszínen, természetes környezetben feldolgozhatók, megmutathatók a gyermekeknek.

A témakörök – az epochák és a feldolgozásra szánt idő tervezésénél, melyek a környezetismeret keretét adják, figyelembe kell venni:

- Az óvoda szűkebb környezetét;
- A természeti környezetét, jellemzőit, állat- és növényvilágát;
- A közlekedést;
- Az utazási lehetőségeket, mert az utazások során gyakorolják a közlekedést, megfigyelik a járműveket, megismerkednek társadalmi környezetükkel, és megtanulnak tájékozódni, eligazodni a világban.

Öt témakör feldolgozására van lehetőség, ezek lehetnek:

I. Ősz (3 hét)

II. Tél (3 hét)

III. Közlekedés (4 hét)

IV. Állatok (3 hét)

V. Tavasz (3 hét)

Természetvédelmi feladatokról: az indíttatást a természethez kötő pozitív érzelmi viszony adja. Az a gyerek, aki szereti a természetet, az gondoskodik is róla, mert amit szeretünk, azt óvjuk, védjük.

A gyerekeknek meg kell tanulnia:

- óvni a fákat, növényeket,
- gondoskodni (télen) az állatokról, madarokról (pl. madáretetés),
- ne tapossák, védjék, figyeljék a bogarakat,
- ne szemeteljenek, a hulladék csak az arra kijelölt helyre kerüljön,
- védett állatok (jelentéstartalom megismerése) megfigyelése.

Érezzék a természet szépségét, megóvni, szeretni mindenkinek létfontosságú feladata.

Lényeges, hogy az óvodában töltött idő nagyobb részét a szabadban töltsék egészséges fejlődésük biztosítása érdekében.

A munka az évszakokhoz kötődik, tevékenységen keresztül történő tapasztalatgyűjtést és a munkára nevelést szolgálja.

- gyűjtőmunka, termésgyűjtés, képgyűjtés,
- szüretelés, kukoricatörés,
- csiráztatás, hajtás, rügyezettetés
- virágültetés, locsolás,
- madáretetés.

A környezeti neveléshez kapcsolódó természetes élethelyzetekben tanítsuk meg a gyermekeket a helyes viselkedésre. Családjukban illemtudóan viselkedjenek. Tiszteljék szüleiket és a felnőtteket. Ez a viselkedés jellemezze őket utcán, óvodában és más emberközösségben. Szeressék egymást, toleráns viselkedést tanúsítsanak egymással szemben.

Segítsék a kisebbeket, az arra rászoruló pajtásukat.

Kérés- köszönés, megköszönés váljék igényükké. Tanuljanak meg türelmesen várakozni. Kerüljék a hangos beszédet és az agresszivitást.

A környezetismereti tanuláshoz a tapasztalatokat a gyerekek a helyszínen, természetes környezetben szerzik. A beszélgetés kiemelt módszer. A sok beszédhelyzet növeli a beszédkedvet. Nagyon fontos, hogy a gyermekek megfigyeléseiket, tapasztalataikat, tevékenységeik mozzanatait fogalmazzák meg szóban is. Beszélgessenek egymással, az óvónővel, idegen felnőttel, gyermekkel, ha arra lehetőség nyílik.

A ciklus utolsó hetében a tapasztalatok, ismeretek alkalmazását gyakorolják a gyermekek a csoportszobában szervezett tanulási helyzetben játékokon keresztül.

Osztatlan csoportban a témakörök feldolgozása 2-3 hét helyszíni és 1 hét benti (termi) feloszlással történik.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek. Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében. Felismerik a napszakokat.

Matematikai tapasztalatszerzés

A matematikai tényekkel való ismerkedés azzal kezdődik, hogy a gyermekek környezetükben fellelhető eszközökkel különböző játékokat játszanak, felfedezik, hogy ezekben vannak közös vonások.

A korszerű matematikai ismeretszerzés alapja a tevékenység. A gyerek alaptevékenysége a játék- a matematikai ismeretszerzést olyanná tehetjük, hogy azt a gyerek a játék érdekességével és örömeivel élje át. Minél jobban építünk a játékos kapcsolatokra, annál eredményesebb a matematikai nevelőmunkának.

Különböző jellegű játékokkal foglalkozunk:

a; Játékos eljárások: olyan feladatok, szituációk, amelyeket a gyerekek úgy élnek át, mint játszanának. Különböző problémaszituációk, amelyekben fel lehet fedezni (ki lehet találni) a megoldás módját.

b; Tematikus játékok: A gyerekek utánzásra való beállítódásán alapul.

c; Szabályokhoz kötött játékok: Ezt a szabályt az óvónő, vagy a gyerekek is kitalálhatják. Megengedjük, sőt örömmel fogadjuk, ha maguk alkotnak szabályt tevékenységükhöz.

Azt az óvónő döntse el, hogy melyik játékot, milyen helyzetben, időben játsza a gyerekekkel.

Törekedjünk arra, hogy a gyerekek a matematikával való ismerkedés közben minél több örömet élhessenek át.

A matematikai ciklusok szervezése, az epochák témaköreinek meghatározása, hetekre bontása osztatlan, középső- és nagycsoportban azonos.

Négy epocha kialakítására van lehetőség:

I. Tapasztalatszerzés környezetünk tárgyairól, tulajdonságairól (4 hét)

II. Téri viszonyok tapasztalása (3 hét)

III. Kiterjedések térben és síkban (3 hét)

IV. Tapasztalatszerzés tér és síkmértani formákról és egyéb törvényszerűségekről (4hét)

Kiscsoportban is van matematikai tapasztalatszerzés, a ciklusok kéthetesek.

A kiscsoportos matematika anyag a közvetlen környezet tárgyainak tulajdonságaival történő ismerkedést szolgálja, közvetlen tapasztalás útján.

Ajánlott témakörök:

I. Tapasztalatszerzés környezetünk tárgyairól (felismerés, megnevezés, szín és egyéb tulajdonság) – 2 hét

II. Tapasztalatszerzés környezetünk tárgyairól (kisebb, nagyobb, több, kevesebb) – 2 hét

III. Téri viszonyok tapasztalása (testséma, mozgások, alacsony, magas, hosszabb, rövidebb) – 2 hét

IV. A tapasztalatok komplex gyakorlása – 2 hét

Az óvónő egy teljes (4hetes) ciklusra készül. Ez alapján a ciklus anyagát hetekre bontja, meghatározva a feladatokat, s az ehhez kapcsolódó szabályjátékokat. A feladat végzésekor az óvónő képet kap arról, kinek milyen ismeretei vannak, képességeik milyen szinten állnak. Arra is gondolni kell, hogy lesz olyan gyerek, aki a hét több napján vesz részt, számára differenciált, egyre nehezedő feladatadás szükséges. Lesz olyan gyerek, aki gyengébb képességű és passzívabb. Velük (sikerélményhez juttatva), egyénileg (visszatérve az előző ismeretekhez), foglalkozunk. Közös játszás során „tanul”, ahol nem érzi majd a tanulás kényszerűségét.

Kommunikáció

Beszédfejlesztés

Óvodai nevelésünk kiemelt feladata az anyanyelv megszerettetése, beszédkultúra megalapozása. Elsősorban a mesék és versek nyelvi hibátlan tolmácsolásával nevelünk a szép magyar beszédre.

„Az irodalom beszélni és cselekedni tanít bennünket. Beszélni pontosan olyan értelemben, mint az édesanyánk. Csak még türelmesebben és fáradhatatlanabban...” (A nép költészetéért... Illyés Gyula)

A gyerekek beszédkészségének alakulásában kiemelkedő szerepe van a családi környezetnek, élménygazdagságuknak, érzelemviláguknak, az óvónői modell hatékonyságának.

A beszédfejlesztés az egész óvodai nevelést átfogó feladat.

Az óvónőnek ismernie kell a gyermek beszédállapotát, melyet az alábbi szempontok szerint figyelhet meg:

- 1; Beszédhallás: a beszédészlelés és a beszédmegértés alapja a tökéletes hallás.
- 2; Beszédértés: két részből áll: a beszédészlelés és a beszédmegértés
- 3; Hangok vizsgálata: a szó elején, közepén és végén.
- 4; Mondatszerkesztés (szabályok, nyelvtanilag helyes mondatok).
- 5; Összefüggő beszéd (mese, történet önálló elmondása)

Az óvónő beszéde mindig legyen nyelvtanilag kifogástalan, egyszerű, de mégis kifejező.

Feladatai még:

- a gyerekek kérdéseire mindig válaszoljon,
- tegyen fel ő is kérdéseket,
- segítse tapintatosan a beszédhibás gyerekek fejlődését,
- fordítson figyelmet a gátlásos gyerekekre, empátiával törekedjen a szóbeli aktivizálásra,
- alkalmazza a nyelvi játékokat.

Mesélés, verselés

A mesék, versek a nyelvi nevelés eszközei, mert a szóhasználat, a sajátos stílus (népi mondókák, népmesék) az írói eszközök gazdag lehetőségeit kínálják. Azt akarjuk, hogy a gyermekeink bátran meséljenek, kérdezzenek, hogy képesek legyenek szorongásaikat leküzdeni.

A gyerek nem csupán szereti a meséket, hanem hisz is bennük, bár tudja, mi a mese és mi a valóság. Hivatkozva Nagy József vizsgálatára, miszerint az a gyermek, akinek naponta mesélnek, az másfél évvel előzi meg a nyelvi fejlettség szempontjából a mesét alig hallgató kortársait. Ezért mond mesét az óvónő minden nap, egy hétig ugyan azt a mesélve „A gyerekek sokszor szeretik hallani ugyanazt a mesét- néhány kedvenc meséjüket. Igazuk van. Minden ismétlés én erősítés hatású.” (Vekerdy Tamás).

A mesélés az arra kialakított helyen, és időben (játék közben) történik. Mese közben a játsszó gyerekek alkalmazkodjanak játékkal a zavartalan meséléshez.

A gyertyagyújtás motiváló, meghitt ereje hat át mindenkit. Nevelő munkánk pozitívuma, ha (többszöri halláskor) vállalkoznak önálló mesélésre, dramatizálásra.

Kijelölt helyen lévő eszköztár (láda) amelyben a dramatizáláshoz szükséges eszközök (kalap, fátyol, korona, bot, kendő...) található. Ezek felhasználásával könnyen „alakulnak át” apóvá, királylánnyá, stb.

Jól ismert mesét szívesen báboznak, sőt a gátlásosabb gyerekek is „elrejtőznek” egy-egy báb mögé, megfélekedve gátlásaikról. Megnő bennük a bábozás iránti kedv, továbbá a beszélni vágyásuk, beszélőkedvük. Kommunikációs készségük egyaránt fejlődik, önkifejezés eszköze. Jó alkalom az összefüggő beszélgetésre.

Az anyagkiválasztás során népi mondókák, népmesék mellett az írói eszközök gazdag lehetőségeit is kihasználhatjuk. Anyagkiválasztásunkkal alkalmazkodunk az évszakokhoz, eseményekhez, jeles napokhoz, esetleg a csoportban történt eseményekhez.

Neveléshez egyaránt alkalmas a műmese illetve a népmese, nevelő értékét hangsúlyozva, tanúságot levonva.

Illem:

Hallgassák meg egymást, ne szóljanak egymás mondanivalójába. Önmagát nehezen kifejező gyerekeket ne csúfolják, inkább segítsék ki beszédükben. Fiúk a lányokat engedjék leülni (udvariasságra nevelés). Szervezésben ők segítsenek leginkább.

Megköszönés- kérés, felköszöntés (születésnap) váljon igényükké.

Árulkodás és a jogos panasz közötti különbség érzékeltetése.

Az illemszabályokat mindig pontosan, egyértelműen kell megfogalmazni! Az illem, a jó modor, illemtudó kifejezéseket használják, az óvónők kérik azok használatát a gyerekektől.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, ritmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a kisebbeknek és maguk szórakoztatásukra is.
- Megjegyznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset, és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt megjeleníteni.

Ének- zene, énekes játék, gyermektánc

A sokoldalúan fejlett ember élvezni és értékelni tudja a zenét és ha képességei és körülményei engedik, maga is muzsikál. Cél, tehát zeneértő és zenekedvelő emberek nevelése. A zenei nevelés hatást gyakorol a testi és szellemi fejlődésre, gazdagítja az ember érzelmvilágát, ezért a személyiség harmonikus fejlődésének nélkülözhetetlen összetevője.

A zene fogékonnyá tesz a „szép” befogadására, ösztönöz a „szép” létrehozására.

Általa kifejezhetjük és közvetíthetjük érzelmeinket. Esztétikai élmény részesei lehetünk, akár előadóként, akár hallgatóként éljük át a dalt, a zene gyönyörűségét.

„Az ének- zenének nincs meghatározott időpontja és napja. Így a hét minden napján, játékidőn belül a mesét követheti az ének, ami egy másfajta játéklehetőség a gyermek számára. Aki akar, részt vesz rajta, aki nem akar, az tovább játszik. Mivel a részvétel önkéntes, és a résztvevők változók, ezért fontos, hogy a hét bármely napján legyen lehetőségük a gyerekeknek az énekes játéokra.

A zenei anyag témájában kapcsolódjon az adott epochához. Az ének- zenében egy héten át ugyan az a zenei anyag. A zenei feladatokat is egy hétre kell bontani.

Naponta annyi időt lehet szánni az éneklésre és annyi feladatot kell gyakorolni, amennyit a gyerekek érdeklődése lehetővé tesz. A fontos az, hogy az adott hétre tervezett feladatok a hét folyamán megvalósuljanak. A csoport életkori összetétele és a gyerekek egyéni fejlettsége határozza meg, a képességfejlesztés fokozataiból történő személyre szóló választást.

A zenei hallás- és ritmusérzék fejlesztés feladatait úgy kell tervezni, hogy mindig pontosan tükrözze, kit milyen területen kell fejleszteni, honnan és hová szeretnénk eljuttatni. Az egyenletes lüktetés érzékeltetése, gyakorlása, kifejezése különböző formában, minden hétre tervezendő feladat, mert ez a zenei fejlettség alapja.

A csoportszobában állandó, megszokott helye legyen az ének-zenének, amely megfelelő nagyságú a dalos játékok száma. Lehetőséget kell teremteni a spontán zenélésre, éneklésre, táncra, mozgásra, az improvizációs képesség fejlődésére.”

Állandó helye legyen a zenei eszközöknek (triangulum, dob, ritmusbot, metalofon, metronóm), mindenki számára elérhető magasságban.

Osztatlan csoport lévén a zenei didaktikai feladatot differenciálva adjuk. (pl.: míg a kicsik egyenletes lüktetést gyakorolnak, addig a nagyok ritmust tapsolnak).

- úgy alakítjuk ki a csoportszobát, hogy ott a különböző tevékenységet kereső gyerekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhassanak.
- biztosítva legyen minél több eszköz.

Az óvodai ének-zene nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar napdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány.

Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, amelyet megismertethetünk a gyerekekkel.

A néphagyományörzés mellett a Kodály alkotta módszer is folyamatosan megújulva megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások. Nem korlátozható foglalkozások időtartamára.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- Gátlások nélkül tudnak egyedül énekelni.
- Élvezettel tudnak zenét hallgatni.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokot.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka igen fontos helyet foglal el az óvodai nevelésben. Feltárja azokat a sajátosságokat, amelyek az óvodai munkához elengedhetetlenül szükségesek, igazodik az óvodás korú gyerekekhez és körülményeihez. Az ábrázolási készség az önkifejezés eszközévé válhat, a gyerek ízlésének, alkotó befogadó képességének, fantáziájának kibontakoztatását segíti, az esztétikai nevelést szolgálja.

A gyermek alkotókedvét nem szorítjuk szűk időkeretbe. A hét minden napja szükséges ahhoz, hogy a gyermek a tevékenység gazdagságáért, sokszínűségéért, önmaga belső látásmódja kifejezéséért vegyen részt az ábrázolásban. A tevékenységet egyszerre 6-8 gyerek választhatja, a létszám a technikától is függ.

Osztatlan csoportnál fontos, hogy ne a csoport életkorát, hanem a gyerekek fejlődési ütemét vegyük figyelembe. Nem siettetjük a fejlődési folyamatot.

Külön kialakított hely szolgálja, hogy a gyerekek alkotókedvének eleget tehessenek. Általuk hozzáférhető helyen tartjuk a festéket, gyurmát, zsírkrétát, színes ceruzát, nyomdát. Segítséggel (akik ezt igénylik) a szervezésben részt vesznek. Az óvónőnek állandóan figyelni kell a résztvevő gyerekekre. A megfelelő módszerrel, motiválással avassa be az ábrázoló tevékenységekben nem szívesen résztvevőket is. Kísérje figyelemmel ki milyen szinten áll ábrázolás, rajzolás terén!

A kézimunka alkalmazása is fontos. Ilyenkor állandó balesetveszélyes eszközöknél (olló, tű használatánál) felnőtt felügyelete mellett dolgoznak.

Alkalmazott technikák:

- szövés, fonás, pókszövés, papírfőzés, varrás, papírtépés, nyírás- ragasztás, batikolás,
- agyagozás, gyurmázás,
- Nyomdázás, /kiscsoportban tenyérlenymat, újlennyomat/
- Burgonyanyomat faragás
- Hajtogatás
- Termésbábok készítése
- Makettek készítése varrás: le és felöltés gyakorlása,
- Karcolás
- Papírforgók készítése, lepkék, madarak főzése pálcára /fújó játékok/

Szokják meg hogy az eszközök ne vigyék el más játék helyszínre.

Minden esetben leterített asztalnál dolgozzanak, vigyázva a terem rendjére, tisztaságára. Használják /különbéle ábrázolás technikák során/ és állótáblát. Segítenek egymásnak, ne rongálják a másik munkáját.

Az óvónők elsősorban a tevékenység feltételeit kell biztosítani az anyagok, az eszközök állandó készenlétét.

A szabad, ábrázoló tevékenységet úgy kíséri figyelemmel, mint a gyerekek játékát, hagyja szabadon kibontakozni, de érdeklődésével, megjegyzésével és egy-egy továbbfejlesztő ötletével előmozdíthatja gazdagítását, variálását. A segítség formája inkább az együttjátás, mint a kívülről való beavatkozás legyen.

A tevékenységgel kapcsolatos jó szokások kialakítása következetes követelményeivel segíti elő, megköveteli a kézmosást, az eszköz elrakását, a környezet tisztántartását, rendbetevését.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermekek alkotására jellemző, a részletező formagazdagság, a színek variálása. Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket.
- Örülnek alkotásaiknak és a közösen elkészített kompozícióiknak.
- Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.
- Téralkotásban, építésben közösen vesznek részt.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, gyönyörködni tudnak benne.
- Értéktételeiket megfogalmazzák, az alkotásukról beszélgetni tudnak.
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket.

Mozgás

„ a mozgás az óvodáskorú gyermek lételeme. Az óvodának biztosítani kell a mozgás szükséges feltételeit, kiemelten azt, hogy a gyerekek naponta több órát szabadlevegőn mozogjanak.

Legfontosabb, hogy a gyerekek szívesen tornázzanak, fejlődjön önmagukhoz mérten képességük. Gyakoroljanak olyan akarati tulajdonságokat, mint a fegyelmesség, önfegyelem, kitartás, engedelmisség.

Hetente két foglalkozás tartása kötelező. Az epochális tanulás rendszere igazolva ciklusos bontásban kell tervezni. Minden ciklusban meg kell jelölni, hogy melyik képességet vagy képességeket akarjuk fejleszteni. Ezután a fejlesztendő képességhez hozzárendeljük azt a testnevelés mozgásanyagot, amellyel a fejlődést kívánjuk elérni.”

Egy ciklus többhétből áll, a feladatokat is célszerű hetekre bontani:

A mozgás ciklus feladata: futás:

1. hét: futás lassú iramban
2. hét: begyorsuló futás,
3. hét: futás különböző testhelyzetből.

A heti két testnevelés anyaga megegyezik, de a gyakoroltatás módja változik. /nehezítéssel/

Képességeket figyelembe véve minden gyerek egyszerre tornázik, frontális formában.

A gyerekek a nekik megfelelő tempóban gyakorolnak, mindenféle akadályoztatás nélkül.

A nagyobbak mozgását lehet differenciálni, nehezíteni. A kisebbek is szokták meg a testnevelés kötelezettségét mozgásvágyuk felkeltésével.

Csapa-illetve csoportos foglalkoztatási formát egyaránt alkalmazunk.

Együttes foglalkoztatási formánál az óvónő vezetésével, irányításával, utasításra egyszerre azonos mozgást végeznek. /nem tétlenkednek, közösségi érzést fokoz/.

Csoportos foglalkoztatást akkor szervezünk, ha bizonyos gyakorlatfajtához nincs elegendő szerünk, eszközünk, helyünk, /egy- egy gyereknek 4-5 tárásánál többre ne kelljen várakozni/.

Csoportfoglalkoztatási formát alkalmazzunk, amikor a gyerekcsoportot osztjuk el a különböző szerekhez, eszközökhöz. Pl.: 4 csapatba osztjuk el a gyerekeket /mazsola,nyuszi,manó, mackó/. Más -más feladatot végeznek azonos időben.

Gyakorlatvezetési formák közül mindig a legmegfelelőbbet választjuk ki. /utánzó, játékos, utasítással egybekötött, határozott formájú gyak. Formák/a gyakorlatvezetés alkalmazkodjon a fejlesztéshez, anyaghoz.

A foglalkozás kötelezettségét szem előtt tartva a gyakorlatvezetési formák legyenek alkalmasak arra, hogy:

- Tanulják meg az utasítások végrehajtását,
- Szeressenek mozogni,
- Figyelem fenntartó ereje legyen / érdeklődés megtartása/,
- Ösztönzően hasson,
- Folyamatos ellenőrzés, értékelés, hibajavítás legyen.

Az óvónőnek figyelni kell:

- A különböző fejlettségű gyerekekre,
- A hibajavítás egyénre szabott legyen,
- A mozgás pozitívumát emeljék ki, amely ösztönzőleg hat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- Tudnak helyben labdát vezetni.
- Célba dobnak egykezes felső dobással.
- Az ugrásokat talajérintéskor fékezni tudja.

Munka:

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását, a munka az óvodásgyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és munkatevékenység. A munkatevékenység fejlesztő hatását nem vonhatjuk kétségbe.

Az értékteremtő munka pedagógiai funkciója nem a szakismertek gyakoroltatása, hanem a gyermek értékteremtő, együttműködési képességeinek fejlesztése.

A munkában a gyerekek sokfajta tapasztalatot szereznek, a környezetről, magukról, az eszközök használatáról.

Fontos, hogy:

- A gyerekek érezzék a hasznos és szükséges munka értelmét,
- Önként vállalkozzanak munkavégzésre,
- Tanulják meg a munkavégzés menetét, ügyelve a részmozzanatokra,
- Becsüljék önmaguk és mások munkáját,
- Tapasztalják, hogy a munka un. „visszatérő” tevékenység, újra és újra el kell végezni

Munka fajták:

1. önkiszolgáló munka
2. a mindennapi élettel kapcsolatos munkák,
3. heti munkák,
4. környezeti ciklushoz kapcsolódó munkák.

1. Önkiszolgáló munka:

Ez a fajta munka leginkább az egészséges életmód szokásaihoz kapcsolható: étkezés, öltözködés, testápolás.

Elvégzését nem kötjük életkorhoz, de elvárjuk az öntevékeny részvételt, majd később / képességeinek megfelelően/ az önállóságot.

Az óvónő teremtsen olyan feltételeket, hogy a gyermekekben kialakuljon az igény, az esztétikus, tiszta, rendezett külső és környezet iránt.

2.A mindennapi étellel kapcsolatos munkák:

Olyan tevékenységeket sorolunk ide, amelyek előre tervezhetők vagy spontán helyzetek teremtik meg.

- Babasarok, ábrázoló asztal rendbetétele,
- Étkezés utáni rend helyre állítása/morzsa felseprése, asztaltörlés/,
- Ajándékkészítés
- Készülődés kirándulásra
- Cipőtisztítás/Mikulás/
- Gyűjtőmunka, óvodakert /virágoskert/ művelése.

3. Heti munka

Azért fontos, mert egy tanévig ugyanazt a munkát végezzék, mert általa olyan személyiségjegyeket kívánunk erősíteni, amelyek csak rendszeres és huzamosabb időn át történő ráhatás eredményeképp alakulnak ki.

/Önállóság, kitartás, feladattudat, tolerancia/

Pl.:

- Takarítás, polcok letörlése,
- Játékok javítása, könyvek ragasztása,
- Játékok szétválogatása,
- Vitaminsaláta készítése,
- Virágok gondozása, öntözése.

4. Környezet ciklushoz kapcsolódó munkák:

A tanuláshoz kötötten tervezzük.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények- állatok gondozásában.

IX. Az óvónők tervezési feladata

Az óvodai nevelő munka tervezése mindig az adott kornak pedagógiájának függvénye.

Tervezésénél ismernie kell a gyerekek egyéni fejlettségét és az elsajátítandó műveltségtartalmát.

A tanulási folyamat tervezése ciklusos és heti.

A ciklusos terv tartalmazza az egész hónapos anyagot és feladatokat.

A környezetismeret és matematika ciklusonként követik egymást.

Az alapján a ciklus anyagát hetekre bontva tervezzük, meghatározva a feladatokra, s az ehhez kapcsolódó szabályjátékokat.

A testnevelés /kötelező foglalkozás, hetente 2 /. Az epochális tanulási rendszerhez igazodva ciklusos bontásban kell tervezni. Minden ciklusban meg kell jelölni, hogy melyik képességet kívánjuk fejleszteni. Ez utána fejlesztendő képességhez hozzárendeljük a mozgásanyagot, amely hetente ugyanaz.

Ábrázolást nem lehet kijelölt napra tervezni, a hét minden napján szükséges, hogy a gyerek öntevékenyen vegyen részt az ábrázolásban.

Ami ciklusonként tervezhető: az alkalmazott technika.

A technikától függően 6-8 gyerek választhatja egyszerre e tevékenységet.

A zenei hallás és ritmusérzék feladatait úgy kell tervezni, hogy az tükrözze, kit milyen területen, honnan hová kívánjuk eljuttatni.

A mese-vers tervezése / az eddigi felsoroltakhoz hasonlóan/ ciklusos. Hetente mindig ugyanazt a mesét, verset hallatva.

Anyagkiválasztásunknál alkalmazkodunk az évszakokhoz, jeles napokhoz.

A feladatokat /mivel egyénre szabottak/ differenciáltan jelöljük és adjuk.

A gyerekekről folyamatos feljegyzéseket készítünk.

Fejlődési naplót vezetünk, amelyben összegezzük a gyerekekről /egyénilag/ levont tapasztalatainkat, ezt alapul véve, építve dolgoznak, lényeges momentum az összedolgozás.

A nevelés kerete és a csoportszervezés

A „részben „, folyamatos napirend:

Az óvodai életkeretét a napirend adja. A napirendben a lehangsúlyosabb részt a gyermekek legfőbb tevékenysége a játék kapja. Ez személyiségfejlődésük legfőbb eszköze.

A „részben „, folyamatos napirend kialakítását indokolja:

- A tízórazás módja a korábban megszokott módon történik, azaz minden gyermek egy időben étkezik ilyenkor,
- Tízórai ideje kötötté vált, 9-9 óra 20 perc,
- Önkiszolgáló lehetőségét választottuk egybehangzóan megoldásként,
- Minden gyermek gondoskodik evőeszközéről az „étkeztető” asztalról elvéve ill. tízórai adagját is,

Az önkiszolgálás elősegíti a gyermekek önállóságát, esztétikai igényét, hiszen magáról gondoskodik,/ pl: hogyan helyezi el az asztalon az evőeszközét/.

A közösség ösztönzően hat a visszahúzódóbb gyerekekre, tevékenységükre, persze az óvónő megerősítő dicsérete elengedhetetlen minden tekintetben.

A napirend megvalósítása érdekében szükséges az óvónők által alaposan átgondolt, a gyerekekkel elfogadtatott, betartatott szokásrendszer kialakítása. Tanév eleje /szeptember/ szokásrendszer megalapozásának hónapja. Az étkezést követően visszatérünk a feltételek biztosításával a játéktevékenységre. Ezen belől valósul meg a mindennapos mese, kötetlen tanulás.

Ennek feltétele a csendes, nyugodt játék, hiszen az epochában történő foglalkozás /6-8fős/ kevés létszámú gyermekkel történik naponta.

A gyerekek dönthetik el /időegységben belül/ hogy mikor kezdenek el vagy fejeznek be egy tevékenységet.

A napot nagyobb időegységekre bontottuk, kevés tevékenység idejét/kezdését, befejezését/ határoztuk meg.

NAPIREND

JÁTÉK

TÍZÓRAI

Mese, kötetlen tanulás, játék az udvaron

EBÉD

Pihenés előtti mese, pihenés

ÉTKEZÉSEK

folyamatos felkelés

PIHENÉS

UZSONNA

JÁTÉK

Meg kell határozni:

- Az étkezések kezdetét/ a gyermek fejlődő szervezete rendszerességet követel, a befejezést nem, mert alkalmazkodik a tevékenységhez,
- Délutáni felkelés legkorábbi idejét,

A gyermekeknek szükségük van alvásra, pihenésre /a nem alvó gyerekek „feküdjék „végig az alvás idő idejét/.Játék az általa választott és elérhető helyen.

Az ebéd ideje kötött. Mindenki egy időben étkezik, ill. készíti el helyét a pihenéshez. Önállóan teríti le ágyneműjét. A mosdóban elvégzik teendőiket= fogápolás, tisztálkodás/.

Önálló le és felöltözés a pihenéshez.

Csoportszervezés

A 2012/2013-as nevelési évben még heterogén csoportokkal (vegyes korcsoportú gyermekekkel) működtek a csoportok.

Általános problémává vált, hogy a gyerekek eltérő mentalitásúak, eltérő, egyéni fejlesztést igénylenek előre haladásuk érdekében. Egyre erősebben érződik az értelmi képességek mássága.

Korábban amíg a kis csoportos gyerekek, „felzárkózott” a nagyobbakhoz, mára már a nagyobb korú gyermekek alkalmazkodnak a kiscsoportos korú gyermekek szintjéhez.

Jóval önállótlanabbak lettek, mint korábban, és további probléma a nagyfokú érdektelenségük.

A heterogén csoportokban az életkori különbségek nagysága a magatartási problémák esetén is magas fokban érződött. Nőtt az agresszió, sok magatartási problémával küzdő gyermek jár az óvodába. Az ő egyéni bánásmódjuk szerteágazó, mind más problémán alapuló.

A nevelőtestület közös és egyöntetű döntése alapján 2013/2014.-es nevelési évtől egy homogén és két részben osztott csoportot szervezünk. A 2013/2014.es nevelési évben a homogén csoportot a nagycsoportos korú gyermekekből áll. A részben osztott csoportokat, kis-középsős korú gyermekek alkotják.

A homogén nagycsoport szervezésével is iskolára való felkészítés hatékonyságát kívánjuk növelni.

Ez irányú próbálkozásunk talán elősegíti a nevelési céljaink, feladataink megvalósulását. Az oktatás szerkezete változatlan maradt. Hiszen az epocha, az epochális nevelés is az egyéni képességfejlesztést tartja fő feladatának. A csoport szervezés változtatásával nem történt a heti rendben és a napirendben eltérés

X. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat	Estemegbeszélések, közös családtámogatás, jelzőrendszer működése, szülők támogatása	Családsegítő Óvodavezető Gyiv. Felelős	Folyamatos Évi 4 alkalom
2. Védőnői hálózat	Esetmegbeszélések, óvodai beíratás támogatása, tanácsadás	Óvodavezető védőnő	Folyamatos Évi 4 alkalom
3. Szakszolgáltatás	Tanulási nehézségekkel és magatartási zavarokkal küzdő gyerm. szakértői vizsgálata, fejlesztési tanácsok óvónőknek, gyógypedagógus, logopédus	Óvodavezető, óvónők, Szakszolgálat munkatársai	Folyamatos A probléma észlelése után 1 hón. belül.

Dokumentum. Fejlődési napló Szikszói Nevelési Tanácsadó dokumentumai

Óvodák – iskolák, átmeneti támogatása

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő	Megjegyzés
1. iskolaérettség elérését segítő ped. munka. Értelmi, érzelmi, akaratit tulajdonságaink fejl. Változatos tapasztalatokhoz segítése.	Beszélgetés, bemutatás, bemutattatás Gyakorlás Ellenőrzés értékelése	Team Óvodavezető Minden óvónő	Folyamatos Minden év 31.	A fejlesztő feladatok területe: mozgásfejlesztés. A fejlesztés egyéni ütemének figyelembe vétele. Segítünk abban hogy minden gyermek önmagához képest optimálisan fejlődjön.
2 Iskola kiválasztás SNI gyermek esetében együttműködés a szakszolgálat, szülők óvoda között.	Családtámogatás Beszélgetés meggyőzés	Óvodavezető Team Minden óvónő Szakszolg. vezető	estenként	Segítjük a szülőt a szakszolgálat véleményének elfogadásában. Helyi iskola előnyeire felhívjuk a figyelmet.

3. az óvoda-iskola átmeneti segítő együttműködés nagycsoportosok mérése év elején és végén, látogatás egymás intézményében, rendezvényein való részvétel	egyéni beszélgetés Különböző tevékenységek során megfigyelés, dokumentálás	Óvodavezető Csoportvezető Óvónő	Az adott tanév kezdő napjához alkalmazkodva	Bemeneti mérés, Testi érettség Mozgáskészség, anyanyelvi fejl. Beszédértés Szókincs Fogalomalkotás DIFER mérés alkalmazása
4. A gyermek fejlődésének után követése az iskola első évében, óvónők látogatása az 1. oszt.	Megfigyelés Beszélgetés Tapasztalatcserre a tanítókkal	Óvodavezető óvónő	esetenként	A látogatásokról dokumentáció

Dokumentumok: Éves munkaterv

Kapcsolattartás a szülőkkel

Személyes kapcsolat minden szülővel,

A gyermek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása.

Javasoljuk a fokozatos beszoktatást a rendszer óvodába járás előtt, nyári időszakban.

Felelős: vezető óvónő

Dokumentumok: beszoktatási terv

Szülők rendszeres tájékoztatása

Lehetővé tesszük a naponkénti rövid, lényeges közlésekre szorító párbeszédet.

Kapcsolatunkban éreztetjük az őszinte „odafordulást”, az empátiát, a segítő szándékot addig a pontig, amíg a szülő ezt elfogadja.

Folyamatos tájékoztatás a gyermek a képességszint méréséről, annak eredményéről.

Dokumentumok: feljegyzés és jelenléti ív a szülő értekezletekkor, és a mérés eredményeiről.

Egyéni beszélgetések

Figyelemmel kísérjük a családok életében bekövetkező változásokat, ha erre szükség van.

Faliújságon rendszeresen kifüggesztjük a gyermekek vizuális munkáit.

Lehetőséget adunk szülőknek, hogy kapcsolatot tartson a logopédussal, fejlesztő pedagógussal.

Dokumentumok: gyermek rajzok, feljegyzések.

Szülői közösségek, rendezvények szervezése

Együttműködés formái:

- Családlátogatás, gyermekek megismerése óvodába lépés előtt,
- Szülői értekezletek
- Nyílt napok,
- Közös programok szervezése: sportnap, ünnepek, kirándulások, munkadélutánok.

Dokumentumok: munkaterv, csoportnapló.

XI.A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Céljaink

A nevelési tényezők összehangolása, a gyermekek eredményes nevelése, a fejlődő személyiség veszélyeztetettségének megelőzése érdekében.

A hátrányos helyzetű gyermekek védelmének elősegítése, a jogi garanciák, a gyermekek mindenképp felett álló érdekeinek biztosításával.

Szülői kötelezettségek betartása, a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek ellátása a tankötelezettség teljesítése során.

Feladataink

A család és óvoda együttműködésének elősegítése annak érdekében, hogy a gyermek helyes irányba történő nevelést biztosítsuk, nagyobb hangsúlyt helyezve a gyerekek differenciált fejlesztésére, a gyermekek fejlődésének kibontakoztatására.

Különös törődéssel támogatjuk a nevelésben nehézségekkel küzdő családokat és a fejlődésben gátolt gyerekeket, és támogatjuk a rászoruló gyerekek személyiségének fejlődését a lemaradás területei szerint.

Nagy figyelmet kell fordítanunk a gyermekek személyiségét károsan befolyásoló tényezőkre. Meg kell ismernünk a gyermek és a szülők problémáit, törekednünk kell a gyermekeket ért ártalmak kiküszöbölésére a környezettanulmány megszervezésével a szülők jogainak és kötelezettségeinek ismertetésével.

A megelőzés elve alapján- elsősorban pedagógiai eszközökkel, gyermekközpontú szemlélettel- fellépünk a gyermekek kirívó közösségi magatartás, sokoldalúan megismerni és az információk tükrében korrekt módon kezelni.

Törekszünk, hogy az óvoda és a család összehangolt nevelő tevékenységgel, megértő türelemmel küzdjék le a személyes fejlődését károsító zavarokat segítő szakemberek együttműködésével, a gyermeki jogok érvényesítésével és védelmével.

A megvalósítás stratégiája óvodánkban

A nevelés a család kiemelkedő funkciója, ezért segítjük szakmai ismereteinkkel a gyermek családon belüli gondozását, nevelését, testi és szellemi fejlődését egyéni beszélgetésekkel, családlátogatások alkalmával. Felelős: vezető-, csoportvezető óvónők

Az óvodába kerülő gyermek megfigyelését, megismerését kiemelkedő feladatunknak tekintjük a káros hatások megelőzése érdekében.

Egyéni nyilvántartást vezetünk a kedvezőtlen körülmények között élő, szociális segítségre szoruló, nevelési rendellenességekkel küzdő gyermekekről.

Felelős: vezetők

Biztosítjuk a rászoruló gyermekek számára a szükségleteinknek, igényeinknek, megfelelő differenciált fejlesztő tevékenységeket, mozgást, beszéd és értelmi téren egyaránt.

Felelős: csoportvezető óvónők

Arra törekszünk, hogy minél alaposabban, különféle nevelési szituációkban megismerjük a fejlődő gyermek személyiségét. Ezen kívül szülői értekezleten, családlátogatásokon megismerjük a gyermek szüleit, családtagjait, szociokulturális helyzetét. A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség prevenciója, korrekciója és az okok megszüntetése érdekében az óvó-védő szociális-nevelő, személyiségfejlesztő funkciónk nagy hangsúlyt kap.

Felelős: csoportvezető óvónők

Különös odafigyelés a gyermek jólléti gondozásban részesülő gyermekekre.

Felelős: csoportvezető óvónők

Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekkel való speciális foglalkozás, segítségnyújtás, segítő együttműködés a szülőkkel.

Felelős: vezető

- A gyermekorvossal
- Az önkormányzat jegyzőjével
- A Gyermekvédelmi szolgálattal
- Nevelési Tanácsadóval
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Rehabilitációs Bizottsággal

Módszerek

- Adatgyűjtés
- Kérdőívek:
 - Veszélyeztetett gyermekekről
 - Hátrányos helyzetű gyermekekről
 - Megfigyelés alatt álló gyermekekről (családi körülményeket felmérő, kérdőív, az egész óvodára kiterjedő statisztikai felmérés)
 - Családlátogatások, személyes beszélgetések
 - Környezetfelmérés, információgyűjtés, környezettanulmány készítése

Saját nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása

Céljaink:

- A másságot elfogadó környezet megteremtése
- A sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségének harmonikus fejlesztése.
- Sajátos fejlesztő eszközök, feltételek biztosítása.

Feladataink

- A kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételével a sajátos nevelési igényű gyermekek megtámogatása differenciált nevelése integráltan történik.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását a hátrányok csökkentése érdekében biztosítjuk, a fogyatékoság típusának megfelelő végzettséggel rendelkező szakemberek bevonásával.

A sajátos fejlesztési elveink

A gyermekek fejlesztése a szakértői és Rehabilitációs Bizottság szűrővizsgálata, és szakvéleménye alapján a szülők kérésére, egyéni vizsgálat alapján, az óvónők és Nevelési Tanácsadó javaslatára, a szülők beleegyezésével történik.

A szülőket mindig megilleti a korrekt tájékoztatás a gyermek állapotáról és a fejlesztő állomásokról.

Megismerjük a szülők csoporttal szemben támasztott igényeit, figyelembe vesszük a gyermek életkörülményeit.

A szülő mindig partner, a központban az anya-gyermek kapcsolat erősítése áll.

Alapozunk a tudatosan épített játékos tanulási helyzetekre, amennyiben a gyermek spontaneitása is sérült.

Gyermekközpontú szemlélettel a szocializáció megtámogatása.

Fontos szempont a kis lépések elvének követése, valamint a kiszámíthatóság és folyamatosság biztosítása.

XII. Pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

A pedagógiai munkánk ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés célja a pedagógiai tevékenység segítése, fejlesztése.

Területei:

- Dokumentumok ellenőrzése, elemzése
- A nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése
- A fejlesztő tevékenység ellenőrzése, értékelése, elemzése. Különös figyelmet fordítunk a szociális programunk pedagógiai gyakorlatának, a megvalósulása folyamatának- folyamatos ellenőrzése.

Az ellenőrzés értékelés a módszertani szabadság biztosításával, az óvónői attitűd figyelembe vételével, a Belső Ellenőrzési szabályzat alapján történik.

A pedagógiai gyakorlat ellenőrzésének szintjei:

- A gyermek fejlettségének ellenőrzése
- Az óvónők pedagógiai tevékenységének értékelése

A gyermekcsoport fejlettségének értékelése az egyéni megfigyelések eredményeinek és az egyéni munkák áttekintése után közös megbeszéléssel történik. Mivel a gyerekek megfigyelési adatait folyamatosan gyűjtjük az óvodai évek alatt, ezért az összehasonlítás azonnali eredményt mutat. A fejlettségi mutatók ismeretében a gyakorlati munka megfigyelése egészíti ki az óvónői pedagógiai gyakorlat ellenőrzését és értékelését.

A szakmai kontroll segítségével folyamatosan megőrizzük módszertani innovációs képességünket.

Az ellenőrzés, értékelés szempontjai az éves terv tartalmazza. Év végén értékeljük pedagógiai tevékenységünket, a gyermekek fejlettségét, ez kiegészül egy összegző vezetői értékeléssel.

Az óvodai nevelés átfogó komplex folyamatában kiemelt jelentőségű a gyermekek iskolakészültsége, a nagycsoportos korú gyermekek fokozottabb ellenőrzése, értékelése.

A gyermekeink fejlődésének ellenőrzése, értékelése.

Pedagógiai munkánk tervezésében fontosnak tarjuk az egyéni, differenciált nevelési-fejlesztési eljárásokat, amelyek segítik a nevelési folyamatok egymásra épülését, és biztosítják a rugalmas, gyermekekhez való igazodást.

A csoport nevelési- fejlesztési programja a gyerekek értési üteméhez, igényeihez, élethez igazodik, a feladatok, tevékenységek egymásra épülnek. A tervezett tevékenységek rugalmasan változtathatók az aktualitásnak, a gyermekek igényeink, a napi élethelyzeteknek megfelelően.

A gyermekek optimálisan fejlődjenek önmagukhoz képest.

A gyermekeket folyamatosan figyeljük, követjük fejlődési ütemüket, jelezzük a lemaradásokat és az egyénhez kötődő feladatokat.

Az egyéni fejlődés dokumentuma

Személyiséglap

A gyermekek megfigyelésének szempontjai alapján vezetett egyéni fejlődési dokumentumot folyamatosan ellenőrizzük. A csoport év végi értékelése határozza meg a következő nevelési év kiemelt feladatait.

A nevelési programunk ellenőrzése, értékelése

- A módosított programunk bevalásának, megvalósításának értékelésében nevelőtestületünk valamennyi tagja részt vesz.
- A program bevezetése előtt a feltételrendszer elemző vizsgálata
- A bevezetést követő első nevelési év végén a program komplex értékelése: óvodánk értékrendje szerint milyen eredményeket, hiányosságokat tapasztalunk.
- Hogyan jelennek meg a nevelő- fejlesztő tartalmak a csoport tevékenységében?
- Milyen irányba befolyásolta programunk a nevelőtestületi egységét?
- Mit mutatnak a szülők visszajelzései?
- A kimenet oldalról 3 évente vizsgáljuk a nevelési folyamatot, értékeljük sikereinket, kudarcainkat a visszajelzések és saját tapasztalataink alapján.

Értékelésben törekszünk a hatékonyság, minőségjavítás, önképzés, továbbképzés tudatos fejlesztésére.

Érvényességi rendelkezések

1. A nevelési program életbelépése, érvényessége:

A módosított Helyi Nevelési Program 2017. szeptember 1.-től lép életbe és határozatlan ideig érvényes.

2. A nevelés program hozzáférhetősége:

A nevelési program nyilvános, az érdeklődők megtekinthetik és olvashatják.

A programunk a vezetői irodába kerül elhelyezésre.

A hozzáférhetőség helyéről az intézmény falitábláján tájékoztatjuk a szülőket és az érdeklődőket.

3. Az óvoda program módosítása:

Módosításra akkor kerülhet sor, ha törvény változás következik be, vagy a nevelőtestület kéri, illetve, ha az 5 évente elvégzett programbeválás vizsgálata ezt indokoltá teszi.

Alsóvadász, 2017. szeptember 01.

Molnárné Prokop Klára
Intézményvezető

Legitimációs záradék

Az Alsóvadászi Napközi Otthonos Óvoda és Konyha Pedagógiai Programjával kapcsolatban:

A helyi pedagógiai Programot elfogadása előtt véleményezte:

Fenntartó:

2017. szeptember 1.

Szülői szervezet képviselője:

2017. szeptember 1.

Véleményezte és elfogadta:

2017. szeptember 1.

A nevelőtestület nevében:

2017.szeptember 01.

Az Alsóvadászi Napközi Otthonos Óvoda és Konyha nevelőtestülete egyöntetűen elfogadta és jóváhagyta a Pedagógiai Programot.

Érvényes:2017. szeptember 01.-től visszavonásig.

Tartalomjegyzék

I. Az óvoda adatai.....	1
II. Óvoda bemutatása.....	2
II.1. Az óvoda múltja és tárgyi feltételei:	2
II.2. Erőforrás elemek:.....	2
II.3. Az óvoda személyi feltételei:.....	3
III. Óvodánk minőségpolitikája.....	6
IV. Óvodai program alapelvei	8
V. Az óvodai nevelés célja	9
V.1. Óvodakép.....	10
V.2. Gyermekkép.....	10
V.3. Pedagóguskép	10
V.4. Szülőkép	10
VI. A program pedagógiai és pszichológiai koncepciója.....	12
VII. Nevelési feladataink, tevékenységek	13
VII. 1. Egészséges életmód kialakítása	13
VII. 2. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása	13
VII. 3. Anyanyelvi nevelés	15
VII.4. Értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.	16
VIII. Az epochális tanulási rendszer	17
VIII.1. Az epochális tanulási rendszer jellemzői, pozitívumai:	19
VIII. 2. A játék szerepe az epochális tanulási folyamatban.....	21
VIII. 3. A kötetlenségről.....	23
VIII.4. Módszerek, eszközök, munkaformák	24
VIII.5. Az epochális tanulás formái.....	27
IX. Az óvónők tervezési feladata	40
X. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel.....	43
XI. A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	45
XII. Pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése.....	47